

T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Spalis - October 15, 1987 Nr. 38
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Europa be Amerikos

Būtų gerai, bet dar ne greitai

Vytautas Meškauskas

Lapkričio 13 d. baigiasi 34 metų sutartis tarp JAV ir Ispanijos, leidžianti amerikiečiams laikyti Ispanijoje 14,000 karių, 72 F16 naikintuvų eskadrą ir bazes jiems bei karo laivynui. Nors de-rybos dėl sutarties atnaujinimo prasidėjo 1986 m. liepos mėnesį, pažangos nepadaryta. Ispanija norėtų JAV karių sumažinimo ir naikintuvų atšaukimo. Washingtonas tai mielai padarytų, jei Ispanija galėtų pati padengti dėl to atsiradusią spragą Vakarų gynime. Ispanija aiškina, kad amerikiečių pajėgos joje yra skirtos ne tiek Vakarų Europos apgynimui, kiek JAV interesų Viduržemio jūroje apsaugai.

Tam tikrą rolę čia vaidina ideologiniai sumetimai - Ispaniją valdo socialistų vyriausybė, kurios šalininkai nemėgsta amerikiečių už gen. Franco vyriausybės palaikymą. Dėl to Ispanijos kairųjų tarpe buvo pasireiškęs didelis nenoras prisidėti prie NATO sąjungos, nors vyriausybė pasisakė už tai, kam pritarė ir referendumas.

Šitas nesutarimas turi didesnę lokalinę reikšmę, nes - JAV ir SSSR baigiant susitarti dėl vid. distancijos atominių raketų pabaigimo ir pradėjus derėtis dėl kitų atominių ginklų sumažinimo - aktualėja klausimas, ar Vakarų Europa galėtų viena apsiginti nuo Sovietijos grėsės. Juo labiau, kad Amerikoje yra šiausiamasi prieš dideles išlaidas gynimosi reikalams, besisukančios apie 300 bilijonų dolerių sumą, kurios beveik trečdalis yra skiriama specifinai Europai apginti. Tam reikalui JAV laiko Europoje per 300,000 karių.

Londoniškis savaitraštis *The Economist* prieš kelis mėnesius sugestijonavo, kad europiečiai turėtų perimti bent du penktadalius amerikiečių nešamos Europos apsigynimo naštos iki 1990 m. pabaigos. Ne tik dėl to, kad toji našta amerikiečiams darosi nemaloni, bet kad to reikalauja ir pačios Europos savigarba. Žurnalo korespondentai Prancūzijoje, Vakarų Vokietijoje, Britanijoje, Ita-

lijoje ir Olandijoje gavo pavėdimą patyrinti, kaip ta idėja atrodo europiečiams.

Šiuo metu, grubiai skaičiuojant, JAV Europos gynimui, kaip sakėme, skiria 100 bilijonų dolerių. Maždaug tiek pat tam reikalui išleidžia ir kiti NATO kraštai. Kad pakeistų dvi iš 5 esančių V. Vokietijoje divizijų, europiečiai turėtų išleisti bent 30 bilijonų dolerių per metus daugiau. Paskaičiavus dar dalies JAV karo laivyno ir karo aviacijos atitraukimo padarytų spragų uždarymą, europiečiams reiktų išleisti gynimui bent 40% daugiau negu dabar išleidžiama, ko niekas nenori ir nesiruošia padaryti.

Šiuo metu daugiausiai susirūpinę - kas būtų, jei amerikiečiai pradėtų traukti savo karines jėgas iš Europos - yra prancūzai, kurie 1966 m. savo kariuomenę atitraukė iš NATO. Bet jie patys nenori, ir negali, pakeisti tų dviejų divizijų, kurias amerikiečiai norėtų atitraukti iš Europos. Jie norėtų, kad tai padarytų vokiečiai, o patys prisidėtų prie Europos gynimo savo atominėmis raketom. Vokiečius tai mažai vilioja, nes Vokietijoje - dėl smarkiai sumažėjusio gimimų skaičiaus - nėra ką papildomai pašaukti kariuomenėn.

Britai nenori apie tai net kalbėti, bijodami, kad tokios kalbos padrąsins Kongresą reikalauti JAV karių sumažinimo Europoje. Be to, jie

(Nukelta į 2 psl.)

Kompozitoriaus Stasio Šimkaus 100-tojo gimtadienio minėjimo Chicagoje, Jaunimo Centre spalio 4 d. rengėjai ir programos atlikėjai. Iš kairės: Margučio vedėjas Petras Petrutis, Neris Šimkus, pianistas Manigirdas Motiekaitis, Dainavos choro dirigentė Emilija Sakadolskienė, solistas Algis Valiūnas, solistė Audronė Gaižiūnienė, paskaitininkas poetas Stasys Santvaras, solistė Roma Mastienė, Algis Šimkus ir solistas Algirdas Brazis. Trūksta paskaitininkės Loretos Venclauskienės.

J. Tamulaičio nuotr.

Paminėtas kompozitorius Stasys Šimkus

Antanas Juodvalkis

Kompozitoriaus Stasio Šimkaus 100 metų gimimo sukakties minėjimą suruošė MARGUČIO vedėjas Petras Petrutis. Minėjimas įvyko 1987 m. spalio 4 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Vedėjas P. Petrutis supažindino su Stasio Šimkaus abiem sūnumis — Algiiu ir Neriu Šimkais, dabar gyvenančiais Miami apylinkėje, Floridoje ir specialiai atvykusiais į tėvo minėjimą (Algis Šimkus su dukra Dalia dalyvavo ir ok. Lietuvoje tėvui Stasiui Šimkui suruoštuose išskilinguose minėjimuose).

Minėjimo plati programa susidėjo iš trijų dalių: žodinės, muzikinės ir balsinės. Įdomią ir naują paskaitą skaitė poetas Stasys Santvaras, Pagirėnų operos libretistas. Paskaitininkui te-

ko asmeniškai susidurti su judriuojų kompozitorium, mokytis, bendrauti ir bendradarbiauti. Kompozitorius Stasys Šimkus buvo nepaprasta asmenybė: kūrėjas, dirigentas, profesorius, administratorius, organizatorius, reiklus pasiimtų darbų vykdytojas. Du kartus buvo Amerikoje (1915-20 ir 1927-28) ir čia paliko gilius pėdsakus. Čia nesisvečiavo, bet jungėsi į visuomeninę veiklą, organizavo chorus, dainos vienetus, teatrus. Apvažiavo visus didesnius lietuvių telkinius, susitiko su veikėjais ir kunigais. Dėl savo karšto būdo ir neatlaidžios veiklos turėjo ir priešų, kuriems nepatiko energinga veikla.

Paskaitininkas Stasys Santvaras atitaisė Lietuvių Enciklopedijos XXIX tomo

530 puslapyje parašytą netiesą apie "studentų sukilimą prieš savo direktorių". Ne studentai sukilo, bet mokytojai sukurstė ir išėjo prieš S. Šimkų, dėl jo griežtų, bet pagrįstų reikalavimų. Grįžęs iš Amerikos, vėl buvo pakviestas vadovauti Klaipėdos muzikos mokyklai, nes joje pradėjo irti drausmė ir pakriksti studentai.

Stasys Šimkus buvo veiklus, energingas ir uždegantis visuomenės veikėjas. Jis harmonizavo 250 liaudies dainų solo ir chorams. Kai kurioms dainoms pats sukūrė ir žodžius. Didžiausias St. Šimkaus kūrinys yra 4 veiksmų opera **Pagirėnai** (pradžioje vadinta "Kaimas prie dvaro").. Pagirėnams libretą parašė pats paskaitininkas poetas Stasys Santvaras. Pagirėnai pastatyti vokiečių okupacijos metais (1942) Kaune.

Apie St. Šimkaus veiklą ir kūrybą galima parašyti ištisą monografiją, bet paskaitininkas, per 45 minučių kalbą, paskelbė tik mažai girdėtus ir retais atvejais užfiksuotus būdingesnius gyvenimo ir kūrybos atvejus.

Apie Stasio Šimkaus muzikos bruožus kalbėjo muzikos istorikė Loreta Venclauskienė.

Kalbų įtarpoje, muziką Manigirdas Motiekaitis pa-

(Nukelta į 4 psl.)

Dainavos choras. Diriguoja Emilija Sakadolskienė. Dešinėje sol. Audronė Gaižiūnienė.

J. Tamulaičio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Daugiau rusų moka lietuviškai negu kitas savo respublikų kalbas. - S. Baras Lietuvoje. - JAV Senato teisinė komisija prieš Bork'ą.

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos socialinis institutas pravedė jaunimo nuo 16 iki 24 metų nuotaikų tyrinėjimą. Buvo klausinėjami lietuviai, rusai ir lenkai anoniminiai, kad užklaustieji nebijotų pareikšti savo nuomonę. Turint galvoje sovietinę santvarką ir jos paliktą įtaką sunku patikėti, kad visi buvo visai atviri.

Kaip pareiškė to instituto direktorius Valentinas Lazutka KOMJAUNIMO TIESAI: 'Iš visų tarybinių respublikų Lietuvoje daugiausia gyventojų — rusų yra išmokę vietinę kalbą.' Kitaip tariant Lietuvoje daugiau kaip kitose jų respublikose apsimoka išmokti lietuviškai. Kodėl — jis nepaaiškino. Gali būti kelios galimybės. Lietuvoje proporcingai daugiau lietuvių negu latvių ir estų jų respublikose. Gali būti, kad vietinius rusus traukia ir mūsiškių kultūrinis gyvenimo lygis. Įdomu, koks yra tas santykis Ukrainoje ir Gudijoje, kur praktiškai visi moka rusiškai ir skirtumas su vietinėm kalbom nėra didelis? Veikia ir tas momentas, kad iš apklaustųjų tarpo tik kiek daugiau kaip pusė moka rusiškai. Atseit, norėdamas su jais santykiuoti turi išmokti jų kalbą. Turint galvoje klausimų amžių — 16-24 m. m., — tai parodo, kad rusifikacijos tempas nėra labai smarkus.

Įdomu taip pat, kad tik vienas nuošimtis atsakė, kad jų tėvynė ten, kur geriau gyventi. Nors 90% pasisakė savo gyvenimo nesieją nei su religija nei su bažnyčia, tik 1% pasisakė esą ateistai. Būdinga, kad 'dauguma tiek rusų, tiek lietuvių jaunimo vidurinėje ir aukštesnėje mokykloje norėtų gauti daugiau žinių iš Lietuvos istorijos, plačiau išsiaiškinti kai kuriuos TSRS istorijos klausimus'.

Žinoma, Sovietijoje mokslas turi tarnauti politikai. Pasak direktorių, apklaustieji mažai domisi per radiją užsienio žiniomis. Populiariausios užs. radijo stotys esančios tos, kurios neturi specialių laidų rusų, lietuvių ir lenkų kalbomis. Daugiausia klausoma užsienio muzikos. Girdi, blaivus tos informacijos vertimas Vilniaus jaunimą nepaskatinęs dalyvauti rugpiučio 23 religiniam nacionalistiniam susibūrimui šv. Onos bažnyčios skverelyje.

Žodžiu, apklausinėjimo

pravedimas kelia tas pačias abejones kaip ir rinkimai Sovietijoje. Juos gerai apibūdina Pr. Visvydo AKIRAČIUOSE atpašakotas anekdotas. Balsuotojui buvo įteiktas vokas, kurį jis turėjęs laisva valia įmesti į balsavimo urną. Žmogui parūpo pasižiūrėti, kas tame voke parašyta. Bandė atplėsti, bet to neleido pareigūnė komjaunuolė, aštriai pastebėjusi: 'Ar gi jūs, pilietie, nežinote, kad mūsų šalyje rinkimai yra slapti'.

★

Kaip praneša LITERATŪRA IR MENAS rugsėjo 16 d. LTSR valstybinės konservatorijos Vilniuje mažoje koncertų salėje įvyko susitikimas su S. Bara-Baranausku, kuris papasakojo apie savo dainavimo mokslą pas Joną Būtėną Lietuvoje ir studijas Vienoje, Chicagoje, Romoje ir gastroles įvairiuose kraštuose.

"Dainininkas pasidalino bel canto dainavimo paslaptimis su gausiai susirinkusiais būsimaisiais dainininkais, vokalo pedagogais, operos solistais, atsakė į klausimus. Iš įrašų (Stutgardo simfoniniam orkestrui dirigavo Darius Lapinskas) skambėjo dainininko atliekamos operų arijos."

Eina gandai, kad dainininkas, kaip ir LB kultūros 'ministerė' Bublienė, yra paprašyti išsiaiškinti Chicago Lietuvos Operos pasikvietimo iš Lietuvos solistų galimybes. Prieš pakvietimą Chicago Operos vadovybė norėtų gauti bendruomenės palaiminimą.

★

JAV senato teisinė komisija 9 balsais prieš 5 atsisakė rekomenduoti teisėją R. H. Bork'ą Aukščiausiąjį Teismą, kurį siūlo prezidentas Reaganas. Dabar tuo klausimu turės pasisakyti visas senatas, kuriame daugumą turi demokratai. Prieš Bork'ą pasisakys ir kai kurie respublikonai. Teoriškai dar yra galimybė, kad prezidentui gali pasisekti įkalbėti kai kuriuos demokratų senatorius pasisakyti teigiamai, tačiau labai mažai. Balsams pasidalinus pusiau galėtų nusverti viceprezidentas Bush.

Aplamai imant, dauguma sutinka, kad Borkas turės reikalingas tam postui kvalifikacijas. Kai kam tačiau nepatinka jo pažiūra laikytis daugiau įstatymų raidės, nei jei įstatymas neatitinka

ka tautos valiai, jį gali pakeisti įstatymų leidžiančios institucijos. Tuo tarpu jo priešininkai yra linkę Aukščiausiojo Teismo rolę praplėsti pagal šių laikų pažiūras, o ne vyrausios Konstitucijos rašymo metu.

Po visais tais gražiais žodžiais slypi kova tarp Prezidentūros ir Kongreso dėl pirmumo. Prezidentui yra pavesta skirti teisėjus, tačiau Kongresas turi patvirtinti. Prezidentas jaučiasi visos tautos, tuo tarpu senatoriai atstovauja atskiras valstybes. Antra vertus, jei tauta per 1984 m. rinkimus pasisakė už Reaganą, po dviejų metų ji davė opozicijos partijai daugumą abejose Kongreso Rūmuose! Konstitucija norėdama išskirti vykdomąją nuo įstatymo leidimo valdžios pasėjo tarp jų nuolatinį konfliktą, kuris pasidaro neįmanomas prezidento pažiūrom nesutinkant su Kongreso narių daugumos pažiūrom. Už tat daug praktiškesnė yra parlamentarinė sistema, kur vykdomoji valdžia eina savo pareigas tol, kol turi parlamento pasitikėjimą.

Taip pat aiškinama, kad Reaganas buvo išrinktas daugiausia dėl savo užsienio politikos pažiūrų, tuo tarpu abortų leistinumo reikale dauguma amerikiečių nepritaria savo prezidentui, bet Aukšč. Teismo nusistatymui tuo reikalu.

Europa be Amerikos...

(Atkelta iš 1 psl.)

džiaugiasi ypatingai gerais ir glaudžiais santykiais su JAV.

Italai galvoja panašiai. Jie nenori, kad Prancūzija dominuotų Vakarų Europos gynime, o be to jie bijo Vakarų-Rytų vokiečių glaudesnių santykių, jei susilpnėtų amerikiečių "magnetis", kuris iki šiol vokiečius laiko Vakarų pusėje.

Žinoma, daug kas tikisi, kad - jei amerikiečiai trauktųsi - jų net nereikėtų pakeisti. Būtų susitarta su sovietais dėl abipusio kariuomenių sumažinimo. To tikisi kancleris Kohl, kai tuo tarpu socialdemokratai daugiau laikosi savo buv. vado Helmut Schmidt idėjos, kad Vakarų Vokietija su Prancūzija ir trim Benclux valsty-

■ Iš kitos pusės

Ž. V. Rekašius skundžiasi AKIRAČIUOSE, kad IR VĖL MES BĖGAM IŠ PASKOS. Išiskaičius paaiškėjo, kad mes pavėlavom... pasidžiaugti Gorbačiovo reformomis. Lygiai taip pat, kaip Chruščiovo laikais su nepasitikėjimu žiūrėjome į to reformas. Kas būtų, jei tada būtumėm šokę siųsti sveikinimo telegramas Chruščiovui, Rekašius nepaaiškina. Jis puola dabar, anot jo, išeivijos spaudoje vyraujančią nuomonę, kad

"Gorbačiovo... programa tėra kosmetinė, paviršutinė, skirta ne esminėm sovietų negerovėm pašalinti, o tik apgauti naivius vakariečius."

Gaila, kad toks teigimas neparemtas viena, kita citata, tačiau ir taip grubiai apibendrintoje išeivijos spaudos pažiūroje yra dalis tiesos. Jei Gorbačioviui reikalingas ilgesnis atoslūgio laikotarpis, jam labai svarbu, kaip jį žiūri užsienis. Ir jei taip, jis dėl to galėtų ir ant galvos atsistoti.

Pagal Rekašių į Chruščiovo reformas išeivija atsakė garsia Clevelando rezoliucija, draudžiančia išeiviams bendrauti su Lietuva. Ir čia Rekašius geriau padarytų nepasikliaudamas savo atmintimi, o pažiūrėjęs į tekstą rezoliucijos, kurios įvade sakoma, kad laisvieji lietuviai privalo kuo glaudžiau bendrauti su Lietuva, tačiau:

"Tautinė drausmė reikalauja, kad tol, kol Sovietų Rusija Lietuvą laikys okupuotą ir pavergtą Sovietų Sąjungos dalimi, laisvieji lietuviai ribotųsi privačiu bendravimu. (Draugas, 1966. I. 25).

Įsivaizduojant, kad sudarome kažkokią drausmingą bendruomenę, tokią rezoliuciją galima laikyti visai logiška. Juk būtų juokinga, kad išklausę JAV prezidento simpatijas Lietuvos išvadavimui, tie patys veikėjai nuskubėtų į Lietuvą pasidžiaugti Chruščiovo ar Gorbačiovo reformomis su Tėviškos draugijos pareigūnais!

Žinia, jei išeiviją laikyti palaida mase, geriau palikti tą klausimą visai nepaliestu, pasitikint, individualiu sprendimu.

Reikalaudamas išplėsti dabar ryšius su kraštu bendram mūsų tautinės kultūros labui, Rekašius rašo:

"Tie, kurie į vykstančius pasikeitimus žiūri skeptiškai, atitraukia mūsų dėmesį nuo šio pagrindinio tikslo. Dėl to iškyla pavojus, kad ir vėl besikeičiančioje situacijoje galime likti tik bėgančiais iš paskos ir nesugebančiais pasinaudoti naujomis galimybėmis..."

Kokios jos būtų, Rekašius konkrečiai nepasako, taip kaip jis nepaaiškina, kodėl reikia skubėti. Gal Gorbačiovas bus pakeistas?

Kaip tyčia tame pačiame AKIRAČIŲ Nr. yra du straipsniai — 'man regis' skiltis Pr. Visvydo ir kažkokio P. S.: 'Viešumas ir Persitvarkymas Lietuvoje', kurie labai skeptiškai vertina Gorbačiovo reformas. Gal pravartų būtų prisiminti ir rusų patarlę:

"Pasiskubinsi — tik žmones prajuokinsi!"

(vm)

bėlėm turėtų sudaryti bendrą kariuomenę. Pradžią jai galėtų padaryti dabar jau sudaryta mišri prancūzų-vokiečių brigada.

Prancūzų-vokiečių bendravimas karo atveju buvo išbandytas š.m. rugsėjo 18-25 d.d. manevruose. Juose buvo įsivaizduota situacija, kad V. Vokietijos korpusui, saugančiam pasienį su Austrija ir Čekoslovakija, skubiai prireikė pagalbos. Prancūzai - kurie Pietų Vokietijoje laiko tankų korpusą, kuris ten turėtų laukti prasiveržusių sovietų - antram vokiečių korpusui padėti pasiuntė savo naujas judrias pajėgas "force d'action rapide", su trumpintais FAR. Jas sudarė dvi lengvai šarvuotos brigados su 20,000 vyrų bei 500 šarvuotų automobilių, kurie negalėtų lygiomis kovoti su sovietų tankais. Už tat jos priklausė nuo vokiečių tankų apsaugos ir viso kitų reikalingų reikmenų tiekimo. Nužygiavo tos pajėgos iš Pran-

cūzijos į rytinį Vakarų Vokietijos pakraštį labai greitai - 1,000 km. per dvi dienas! Politinei demonstracijai prezidentas Mitterrand susitiko su kancleriu Kohl ant per Dunojų pratęsto pontoninio tilto.

Manevruose, kuriuose dalyvavo dar prancūzų, vokiečių, amerikiečių ir kanadiečių karo lėktuvai, prancūzai reikalavo, kad amerikiečių lėktuvai laikytųsi tokios aukštumos, kurioje plika akimi negalima būtų pastebėti jų ženklų!

Sekančiais metais visos NATO šalys numato savo gynybos biudžetų sumažinimą, išskyrus V. Vokietiją, kuri sutiko jį padidinti 1.5%. Nemažai galima būtų sutaupti suvienodinant ginklus ir juos perkant ten, kur pigiau. Kol kas visi kraštai nori palaikyti savo pramonę, kas išlaidas gerokai padidina. Nuo tikro karo tačiau ir toliau saugoja atominės bombos.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Taika ar spąstai?

Kas nesizavi taika?! Karas dar tebėra gyvas visų mūsų prisiminimuose ir taikos šūkliai randa pritarimą žmonėse. Labai lengva taikos jausmais sumobilizuoti mases, nepastebint tikrovės - po taikos šūklų nuginkluoti kitus.

Diktatoriai visad pasinaudoja savo priešininkų silpnumu. Nekreipdami dėmesio į moralę, jie išnaudoja baimę, neryžtingumą, vyriausybės nesiorientavimą ir visada laimi eksploatuodami žmonių naivumą.

Šiuo atžvilgiu Gorbačiovas nusiginklavimo srityje pasirodė geru mokiniu, pralenkdamas savo profesorius. Jis stengiasi įtikinti vieną po kito - Reaganą, Thatcher, Kohl, Chirac - sakydamas: sunaikinkit savo raketas, aš padarysiu tą patį ir galėsite ateiti patikrinti ... O kada kiekvienas jų jau bus sunaikinęs savo ginklus - jų bus dar likę Sovietijoje. Ir nėra jokios garantijos, kad jis parodys (na, ir pamačius tai nedaug pasitariesiems padėtų ...).

Ir taip, išnaudodami vakariečių neryžtingumą ir vidaus nesutarimą, sovietai -

be vieno šūvio ir net negrąsindami - gauna tai, ką jau pusę amžiaus siekia - turėti savo kontrolėje Europą nuo Atlanto iki Uralo.

Galima eiti lažybų, kad susitarimas dėl nusiginklavimo bus pasirašytas, Reaganas gaus taikos premiją, o žmonės išėję į gatves demonstros - lygiai kaip tai darė po Chamberlaino ir Daladier grįžimo iš Muencheno, kur buvo susitarta su Hitleriu ...

Kaip matome, sunku pabėgti nuo naujo Muencheno ...

• Viktoras Petkus, sąžinės kalnys, atlikęs 10 metų bausmės dalį lageryje ir kalėjime už tariamą "anti-sovietinę agitaciją ir propagandą", perkeltas į tremtį. Šis 58 metų amžiaus literatas ir Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas turi atsėdėti dar 5 metus: Buryatskaya ASSR, 671510 Bauntovski rayon, pos. Bagdarin, Bagdar inskaya ekspeditsiya.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Per du numerius aptarėm Julijos Maceinienės, prof. Antano Maceinos pirmosios žmonos, dienoraščio ištraukas, pasirodžiusias Vilniaus ŠVYTURYJE. Deja, sekan tieji ŠVYTURIO numeriai, siunčiami laivu, dar neatėjo. Todėl nutraukdami tolimesnių ištraukų atpasakojimą čia norime sustoti prie tos jos gyvenimo dalies, kurios ji pati neaprašė, būtent — jos vizito pas savo vyrą 1955 m. spalio pabaigoje.

Kaip jau pranešėm 'Iš antros pusės' skiltyje, ji atvyko atsivežti savo pabėgusį vyrą. Jis atsisakė, tačiau su ja kalbėjosi keletą kartų. Jūlytė, paties Maceinos pranešimu kun. St. Ylai, buvo labai baigšti:

— Pasikalbėjimo metu ji buvo nerami, vis dairėsi, prašėsi nuvedama į tokį restoraną, kur manęs niekas nepažįstas. Tada paklausiau ko ji bijanti: rusų seklių ar vokiečių policijos? 'Vokiečių policijos!'

Nuraminau ją, kad vokiečiai nė į galvą neima, kas su kuo kalbasi, bet, tačiau gal gi rusai ją seka. 'Ne, jie viską žino. Jie žino kad pas tave atvažiuau ir kad pas tave išeinu.' Ji turinti diplomatinę pasą ... tad ir vokiečiai nieko negalį padaryti; galį gal išsiųsti atgal ...

... Žinoma, naktį nemiegojau ir iš ryto atrodė, kad gal iš proto išėjau, gal kokios haliucinacijos apsidė: ar iš tikro Jūlytė yra atvažiuosiu. ... Ką tad daryti? Trys punktai nulėmė, kad aš nuėjau į policiją ir viską paklojau jiems ant stalo: 1) Jūlytė turi diplomatinę pasą; 2) ji tris

savaites gyveno rusų sta-be Karlshorste; 3) ji sutarė dėl mano grįžimo ir neva gero darbo su komunistais. Policija nepaprastai susidomėjo, patarė kalbėtis, tačiau, kad nebūtų kokios klastos, davė man du detektyvu, kurie ... mus visur stebėjo. Tačiau atrodė, kad jokio kito plano be įtikinimo nei Jūlytė nei rusai nebuvo sudarę. Jūlytė paskui man prisipažino, kad buvo įsitikinusi mane parsivešianti į Lietuvą. Keleta kartų užsispyręs ją klausiau, ar ji laisvai atvažiuo ir ar tiki į tai, ką kalba, nes 'tu kalbi, — pasakiau jai žodiškai, kaip rašo visi bolševikų laikraščiai'. 'Laisvai, tikrai laisvai! Jei netiki, einam į bažnyčią, ir aš prisiėksiu.' — Atsispyrėme labai šalta. Jūlytė sakėsi neimsianti iš manęs jokių dovanų vaikams, nei pinigų, jei aš atsisakau grįžti. Rodžiau jai savo visas tremtyje išleistas knygas; ji jomis beveik nesidomėjo.

Bet jiedu vis dėlto sutarė, kad Jūlytė pasakys rusams, jog jos vyras principaliai sutinka grįžti, tačiau su sąlyga, kad prieš tai jis galėtų dar pasikalbėti su visais trim vaikais V. Berlyne, su kuo, Jūlytės nuomone, rusai nesutiks. Sutinimo atveju ir vaikams atvažiuavus, profesorius telegrafuosiąs, kad dėl nesveikatos negalįs atvažiuoti. Tuo atveju Jūlytė su vaikais grįš į Lietuvą ir viskas ilgainiui apsimamins.

Spalio 30 d. iš Freiburgo išvažiavusi Jūlytė lapkričio 9 d. parašiusi iš Berlyno, kad rusai vargu ar atgabens visus vaikus, nes visiems reikią vizų. Ji pati važiuojanti šventėms namo ir stengsis savo vyro pagėdavimą įvykdyti. Ji taip pat tvirtino, kad visą akciją sugalvojė ne rusai, bet ji pati. Girdi:

— Jie visi ten įsitikinę, kad aš galėčiau gyventi ir dirbti. Ir profesorius Mykolaitis taip manęs. 'Žinoma, jis turėtų prisitaikyti' — pasakęs Mykolaitis. Daug jau esą grįžę iš Sibiro: prof. Kuraitis (buvo nuteistas 25 metams), grįžtas ar jau grįžęs Dr. J. Penkauskas su šeima. Urbšys gaunąs net 1000 (?—vm) rublių pensijos į mėnesį, tad kodėl aš negalįs grįžti. Ji taip galvojusi ir pradėjusi žygius. Dabar ji matanti, kad padariusi klaidą, nes aš esu užsispyręs, esąs egoistas, vadovaujasis, kaip visada

tik savo protu. Jei būtų žinojusi, kad negrįšiu, būtų nepradėjusi, nes dabar yra blogiau, negu prieš pradėjusį 'akcijos'. Ir atsisveikindama dar tvirtinusi, kad ji tikinti, jog aš vis dėlto galėčiau grįžti, bet 'jeigu tu jau nenori' ...

Baigdamas laišką profesorius skundžiasi, kad visa savaitė jam buvusi lyg koks košmaras ir jis iš tikro tą dieną, kad Jūlytė išvažiavo tikrai susirgęs. Po kelių dienų atsigavęs jis galvojęs kaip suorganizuoti vieną siuntinį vaikams dar prieš Kalėdas. (Jūlytė jam sakiusi, kad dirbanti Vilniaus madų salione už 980 rub. į mėnesį, kurių užtenka tik butui ir maistui). Pagaliau:

— Pasimelski už mus visus, Staseli! Šis susitikimas su Jūlyte po 11 metų buvo kažkoks tiesiog supurtantis. Čia pamačiau, kaip auga ir kyla prieš vienas kitą du pasauliai, neturį jokio sąlyčio, naikinimą bet kokius asmeninius ryšius. Tiesa, jei sueitum kada su prof. Brazaičiu, gali duoti jam šį laišką paskaityti ... Jam parašiau prieš keleta dienų esmę, bet žymiai trumčiau ... — Beje, nesu-sidariau įspūdžio, kad NKVD būtų Jūlytei pakišusios 'Naujiųjų' manęs 'apžėnijimą' ... Ji atvažiuo į Freiburgą Tverskaitės pavarde ... Tačiau ji sakosi nesanti su manim persiskyrusi, nors bylą pradėjusi ...

... Reikės vistiek dirbti ir rašyti, ir kovoti, nors širdis ir yra didžiai apkartusi.

Tavo Antanas.

• Jonas Juzaitis, Riverhead Flanders, N. Y., a. a. Mečiaus Jauniškio atminimui, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. su prierašu: "Velionio Mečiaus jautriai padabotai Dirvai šimtas dolerių ant Lauksargio aukuro, kad dangus jos derlius laimintų per kartų kartas". Ačiū už auką ir šiltus žodžius.

• Vincenta Burneikienė, Hartford, Ct., prisiminimui prieš 4 metus mirusio savo vyro a. a. Alfonso Burneikos, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

• Bronė Dirmantienė, Chicagoje, a t n aujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. su linkėjimais Dirvos darbuotojams Dievo palaimos, sveikatos ir sėkmės darbe. Ačiū už auką ir linkėjimus.

Komp. Stasys Šimkus...

(Atkelta iš 1 psl.)

skambino Piemenukų simfonijas, baigiant pirmąją akademijos dalį.

Po pertraukos prasidėjo vokalinių dalių, kuriose dalyvavo solistai: Audronė Gaižiūnienė, Roma Mastienė, Algirdas Brazis ir jaunas bosas Algis Valiūnas. Jie dainavo solo ir duetais, akompanuojant M. Motekaičiui. Visas dainų repertuaras sudarytas iš kompozitoriaus Stasio Šimkaus harmonizuotų liaudies dainų.

Po antros pertraukos, pakilus uždangai išvydome Dainavos chorą, diriguojamą jaunos dirigentės Emilijos Sakadolskienės. Choras padainavo Vėjo dukrą, Ežerėlį, įsijungus ir solistei A. Gaižiūnienei. Minėjimą užbaigė kantata — Atsišveikinimas su tėvyne, įsijungus trims solistams — A. Braziui, A. Gaižiūnienei ir R. Mastienei. Tai buvo įspūdingiausia minėjimo dalis, palikusi pasigėrėtiną įspūdį. Dainavos ansamblis bisui padainavo Vienas žodis ne kalba.

Rengėjai solistes apdovanojo gėlių puokštėmis, o vyrus papuošė baltais gvazdikais.

Korpozitoriaus St. Šim-

kaus minėjimas praėjo pakilioje nuotaikoje ir paliko gražų įspūdį. Dalyvavusieji minėjime, praturtėjo žiniomis apie St. Šimkaus asmenį ir geriau suvokė jo kūrybą. Margučio vedėjas Petras Petrutis idėjo daug pastangų ir darbo suburdamas tiek daug programos atlikėjų ir sujungdamas į vieną ištisinį vienetą.

DRESS OPERATORS

WANTED experienced working on complete garments "after 5 & party dress", some "semi section" work available. Apply: I.C. Contracting Co., 7224 16th Ave., Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. (718) 234-0286

(38-44)

CABINETMAKERS

Massachusetts based leading manufacturer of Custom Architectural Woodwork and Executive Furniture has openings in the following areas. JOURNEYMAN CABINET MAKERS — minimum of five years experience required.

FINISHING ROOM SUPERVISOR — must have working knowledge of all finishes and colors. Minimum of eight years experience required.

PLANT SUPERINTENDENT — must be self-motivated capable of handling, a custom shop of approximately 40 employees. Extensive knowledge of cabinetmaking, veneering and finishing a must.

We offer top wages and benefits to the right people willing to re-locate to the New England area. Send resume to: WESTFIELD WOODWORKING Co., INC., P. O. BOX 864, WESTFIELD, MASSACHUSETTS 01086. E.O.E.

(34-43)

BAKERS FT. or PT. exper. bench, ovens, mixer. Excel. pay & benefits. Immed. posit. Tiffany's Bakery, Gallery, East, 9th & Market Sts. Call for appointment 8 to 11, morn. or Eve. 215-885-8135.

(37-39)

PASIRUOŠIMAS KULTŪROS KONGRESUI

PL IV-sis kultūros kongresas įvyks 1988 m. birželio 24-27 Toronte, Kanadoj.

Programoj numatyta pasikaitos, apvaliojo stalo svarstybos, atskirų kultūrinių sričių svarstybos ir palydos, koncertas, teatras, meno paroda, literatūros vakaras. Sekcijų darbuose bus kreipiama daug dėmesio į esamą kultūrinę padėtį okupuotoje Lietuvoje ir už jos ribų. Kultūros kongresas turės pažvelgti į kultūrinės kūrybos galimybes sekančių 5-10 metų laikotarpyje. Kitaip tariant, lietuviškos kultūros padėtis šio šimtmečio pabaigoje.

Sekcijų darbuose turi iškilti sekantys klausimai:

- retėjantis veteranų kultūros kūrėjų skaičius,
- jaunų kūrėjų, kurie nebūti Lietuvos žemės šaknų, subūrimas,
- svetimųjų įtaka į kultūrinę kūrybą Lietuvoje ir už jos ribų,
- galimybės jaunam kūrėjui lankytis Lietuvoje ir ten pasisemti kūrybinės medžiagos,
- sukauptų kultūrinių gėrybių paskleidimas ir išsaugojimas,
- kultūrinių gėrybių perkėlimas į okupuotą Lietuvą,
- lietuvių kalbos naudojimas žodinėje kūryboje,
- lietuvių kalbos testinumas (mokykloje, spaudoje, radijo),
- jaunoji karta, organizacijos kultūros kūryboje.

PL IV-jo kultūros kongreso renkimo komisija yra Clevelande, Ohio. Pirmininkė — Milda Lenkauskienė, informacija, programos koordinatorių — Pranas Joga, išdėstymas — Jonas Kazlauskas, raštinės darbai — Nijolė Kersnauskaitė, nariai: kun. Gediminas Kijauskas, S. J., Viktoras Mariūnas ir Juozas Stempuzis.

Pirmininkės adresas: 3024 Kersdale Rd., Pepper Pike, Ohio 44124. Organizaciniai reikalai Toronte — pirmininkė: Rasa Kurienė. Lėšų telkimas — pirmininkas dr. Antanas Razma.

(j)

• **Leonardas Jakaitis**, Hornby, Ont. užsiprenumeravo Dirvą ir pridėjo auką 13 dol. Sveikiname naują skaitytoją ir dėkojame už auką.

• **Petras Molis**, Shrewsbury, Mass., atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 16 dol. Ačiū.

• **Vladas Šniolis**, St. Petersburg Beach, Fla., Dirvai paremti atsiuntė 35 dol. linkėdamas nepavargti spaudos darbe. Ačiū už auką ir linkėjimus.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

3001 W. 59th Str.
Chicago, Ill. 60629
Tel. 312 (471-3900)

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, atst. atstovauja, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1987 liepos mėn

- 1 x \$10 Kasakaitis Jurgis, \$160.
- 2 x \$20 Kurapkienė Petronėlė atm. įn.: įm. 1 asm., \$250; Matioška Antanas atm. įn.: įm. 1 asm., \$1,670.
- 2 x \$25 Adamkavičius Ignas, \$250; Urbonienė Bronė atm. įn.: Urbonas Vincas, \$350.
- 1 x \$30 Motuzas Feliksas atm. įn.: įm. 2 asm., \$30.
- 2 x \$50 Bielskus inž. Pijus atm. įn.: Bielskienė Genovaitė, \$485; Burkus kun. John, \$600.
- 1 x \$70 Janulaitienė Salomėja atm.: Baras Stasys \$25, Traška A. \$25 ir 1 kt. asm., \$1,070.
- 6 x \$100 Angeleika Bronius ir Juzė, \$410; Drunga Karolis atm. įn.: Vaišnys Rimas ir Elona, \$100; Jokubaitis Pranas ir Marcelė atm. įn.: Jokubaitis kun. Pranas, \$100; Kindurys Alfonsas atm.: Kindurienė Ona, \$3,625; Vaitkus Andrius ir Marija, \$1,000; Vizgirda Juozas atm. 4 mėn. mirties proga: Vizgirdienė Domicelė, \$600.
- 1 x \$120 Velbasiš Simas atm.: įm. 9 asm., \$620.
- 1 x \$200 Daulys Kazys, \$700.
- 1 x \$330 Kristiūnas Antanas atm. įn.: Kristiūnų šeima \$100, Pautienis M. ir D. \$50, Galinis Bronius ir Irena \$35, Kubilius Viktoras ir Aga \$30, ALIAS Bostono skyr. \$25, Jansonas dr. Ed. ir Irena \$25, Cereška Jonas \$25 ir 2 kt. asm., \$330.
- 1 x \$800 Sapetka Kazimieras, \$3,000.
- 1 x \$1,000 Barčienė Anastazija atm. įn.: dėkingi vaikai, atst. Stangenbergienė Bronė, \$1,000.
- Iš viso \$3,350.00

1987 rugpjūčio mėn.

- 1 x \$5 Vaitkevičius Stasys, \$130.
- 3 x \$10 Klimas dr. Antanas ir Danguolė, \$230; Pieža Stasys, \$10; Wolff Valeria R., \$165.
- 3 x \$25 Daukantas Bladas ir Zuzana, \$350; Janulaitienė Salomėja atm.: Skirmuntas Julia, \$1,095; Urbonas Vincas ir Ona, \$490.
- 3 x \$30 Adamkavičius Ignas atm. įn.: Maciuka, B.V., \$280; Kiršonis Vilija, \$185; Stankus Kostas, \$315.
- 1 x \$40 Varnelis Edmundas ir Gražina, \$365.
- 9 x \$50 Anyas Jonas atm. įn.: Anyšienė Adelina, \$305; Chainas Viktoras, \$250; Mackienė Rozalija atm. įn.: Sinkevičienė Zina, \$250; Matioška Antanas atm. įn.: Liutienė Aldona \$30 ir 1 kt. asm., \$1,720; Naumanas Mikalojus ir Ona, \$350; Penikas Domas atm. įn.: Penikas Teodora, \$450; Puzinas dail. Povilas atm. įn.: Puzinienė Austra, \$700; Smilga dr. Zigmas atm. įn.: Makaras Antanas ir Cecilija, \$50; Vyliadas Balys, \$200.
- 1 x \$75 Petrauskas Steponas atm. ir Petrauskienė Marija, \$225.
- 22 x \$100 Apeikis Vytautas ir Nelė, \$500; Aušrotas Bronius ir Veronika, \$1,400; Balčiūnas kun. Vytautas, \$400; Balkūnas prel. Jonas, \$700; Baltutis Vytautas ir Ona, \$600; Bandzevičius kun. Kazimieras, atm. įn.: Bandzevičius Kazimieras, \$100; Čyvas kun. Matas, \$2,400; Dabušis kun. Viktoras, \$700; Gaška Antanas atm.: Gaška Emilija, \$900; Gedgaudas Antanas ir Jadvyga atm. įn.: Gedgaudas Walter \$400; Jasaitis Jonas (miręs) ir Birutė, \$200; Jurkėnas Juozas ir Elena, \$600; Kasis Jonas A. ir Ina, \$1,000; Mackus poetas Algimantas atm. įn.: Mackienė Marcelė, \$700; Pakalnis Vytautas Alfonsas, \$300; Paulėnas Julius, \$300; Šamatauskas Viktoras ir Ona, \$600; Staniulis Česlovas atm.: Staniulienė Ada, \$800; Stašaitis Juozas, \$200; Vaičienė Ona atm. įn.: Petrauskas Vladas ir Juzė, \$100; Vaišvila Vladas (miręs) ir Stasė, \$425; Vaitkus Andrius ir Marija, \$1,100.
- 2 x \$200 Liorentas Jonas, \$1,100; Monstavičius dr. Algirdas ir Barbara, \$1,500.
- 2 x \$250 Holiuska Balys atm.: Holiuska Ričardas, \$350; Žemaitis Juozas atm.: Žemaitienė Ona, \$350.
- 1 x \$455 Lief. Agronomams Sibiro Tremtiniam Pagarbtai Stipendijų Fondas: Janulaitienės Salomėjos atm. Adelė Duoblienė \$25; Šantarienės Natalijos atm. K.K. ir S. Martinkus \$50, Marija Ročkuvienė \$50, Adelė Duoblienė \$25, J. ir A. Kubilius \$25, Dolores Schneider \$25, St. ir Dalia Tallat-Kelpša \$25, Stasys Vaičius \$25, J. ir J. Valaitis \$25 ir 10 kt. asm., \$9,675.37.
- 2 x \$500 Domanskis dr. Alina ir Van, \$2,800; Griežė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirus), \$5,700.
- 3 x \$1,000 Aidukas Adolfas atm. įn.: Aidukas Juzė, \$1,481; Mikonis Juozas ir Marija, \$2,000; Plukas Paskališ, \$4,000.
- 1 x \$3,000 Gelazius kun. Zenonas atm. įn.: Gelazius Julius, \$3,000.
- Iš viso \$11,320.00

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1987.VIII.31 pasiekė 3,716,942. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą, 2,047,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 975,763 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Chicago, IL.“

Visi remkime Lietuvių Fondą nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškos išlaikymas.

• **Stasys Dalius**, Hamilton, Ont., atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **VI. Skirgaila**, Weston, Ont., atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• **A. V. Ščiuka**, Rochester, N. Y. atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• **Vilius Hoffmanas**, Oak Lawn, Ill., atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

INTERNATIONAL

Rūta Pauperienė, Istaigos vedėja

G. T. International dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelionių į Lietuvą sezono.

G. T. International pirmoji 1988 m. ekskursija prasižėdė balandžio 7 d. Dvylikai dienų išvykstama į egzotišką Pietų Ameriką. Pirmoji ateinančio sezono kelionė į Lietuvą (15 dienų Lietuvoje) išvyks gegužės 16 d.

G. T. International tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G. T. International padeda sudaryti iškviatimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?
KREIPKIS Į G. T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.

10401 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465
TELEFONAS: (312) 430-7272

SURASKITE KELIĄ LABIRINTE

Suraskite kelią iš 1 į 2. Atsakymas 14 psl.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Naujas būdas vėžiui gydyti

Dr. Danielius Degėsys

Paskutinių kelių dešimtmečių eigoje vėžio ligų diagnostikoje ir gydyme yra padaryta didelė pažanga. Nežiūrint to vis dėlto dar daugelis žmonių nuo vėžio ligų bereikalingai miršta. 1985 metais iš 462 tūkstančių nuo vėžio ligų mirusių, 160 tūkstančių galėjo būti apsaugoti nuo mirties jeigu tos vėžio ligos būtų anksčiau nustatytos ir pradėtos gydyti. Yra apskaičiuota, kad jeigu vėžys plėsis taip kaip jis plėtėsi iki dabar, tai iš dabar Jungtinėse Amerikos Valstybėse esančių žmonių apie 71 milijonas, tai yra maždaug 30%, eventuačiai susirgs vėžio ligom.

Mes vis dar nežinome kas sukelia vėžio ligas, bet kiekvienais metais vis daugiau ir daugiau įgauname žinių apie vėžio ligų vystymąsi. Šiuo metu yra keletas teorijų aiškinančių vėžio ligų priežastį. Viena iš naujų ir daugiausiai žadančių teorijų aiškinama, kad kūno celėse esantieji genai prisideda prie vėžio atsiradimo. Tie celėse esantieji genai kontroliuoja biochemines funkcijas kaip pavyzdžiui enzyvų ir baltymų gamybą, bei celių ir kūno augimą. Genai kurie reguliuoja kūno augimą yra vadinami onkogenais. Onkogenai, kažkokiu mums dar nežinomu stimulu paskatinti, pradeda gaminti baltymą kurio įtakoje kai kurios kūno celės pradeda nenormaliai greitai augti. Tokias nenormaliai augančias celes sveika ir stipri organizmo imuniteto sistema gali sunaikinti. Kai imuniteto sistema nusilps-

ta ir negali sunaikinti pakitusių celių iš jų išsivysto vėžys. Pavyzdžiui AIDS ligos atveju, kai kūno imuniteto sistema būna sunaikinta, pas AIDS ligonius gana dažnai išsivysto įvairūs vėžio augliai.

Šiuo metu vėžio ligų tyrinėtojų svarbiausias tikslas ir yra surasti tą stimulą, kuris sužadina onkogenų nenormalų veikimą. Yra manoma, kad virusai, įvairūs karcinogenai arba žmogaus prigimtis gali būti tokiais stimulais.

Tolimesnių onkogenų ir vėžio tyrimų eigoje buvo pastebėta, kad kai kurios vėžio celės gamina specifinę medžiagą, kuri stabdo kito vėžio celių augimą. Šis stebėjimas davė idėją taip vadinamų monokloninių antikūnų gamybai. Kad geriau suprastumėm kas yra tie monokloniniai antikūniai visų pirma susipažinkime su organizmo imuniteto sistema.

Organizmo imunitetas priklauso nuo kraujyje cirkuliuojančių antikūnų. Antikūniai yra baltiminės medžiagos pagamintos specialiu plazminių celių. Jeigu į organizmą patenka pašaliniai kūnai, kaip pavyzdžiui bakterijos arba virusai, tai tos baltiminės medžiagos (antikūniai) prilimpa prie bacilų ir virusų ir juos sunaikina. Monokloniniai antikūniai yra gaminami specifinių celių (hibridomų). Paprastumo dėliai mes jas vadinsime monokloninėmis celėmis. Monokloninė celė tai yra junginys normalios kūno celės su vėžio cele. Vartojant įvairius procesus

normali kūno celė gali būti sujungta su vėžio cele. Iš tokių dviejų celių po sujungimo pasidaro viena, naujai sutvėrta celė, kuri pradeda gaminti specifinius monokloninius antikūnius. Tokie antikūniai yra ypatingai veiklūs prieš vėžio auglius. Monokloninės celės pajėgumas gaminti antikūnius yra didelis, šimtą tūkstančių kartų didesnis negu normalios kūno celės. Vėžio ligos atveju, suleidus monokloninius antikūnius į kraują jie prilimpa prie vėžio audinių ir sunaikina vėžio auglį visai nepakenkdam normalių kūno audinių. Be to, monokloninius antikūnius dar galima apkrauti radioaktyviomis medžiagomis kurios dar greičiau padeda sunaikinti vėžio auglį.

Šiuo metu vėžio gydymas monokloniniais antikūniais yra dar bandomoje stadijoje ir vartojamas eksperimentinių gyvulių vėžiui gydyti. Tokiam tikslui naudojami monokloniniai antikūniai yra pagaminami iš pelių ir žmogaus organizmui netinka. Bandymai su žmogaus monokloniniais antikūniais yra irgi daromi, bet tokių antikūnų gamyba yra kur kas komplikuočiau negu pelių. Žmogaus monokloniniai antikūniai yra mažiau patvarūs negu pelių. Be to, įvairiems žmogaus vėžio augliams yra reikalingi skirtingi, atitinkamai pritaikinti antikūniai. Pagal Jungtinių Amerikos Valstybių veikiančius įstatymus vėžiui gydyti vaistai turi būti vaistų administracijos pripažinti, kad jie yra nepavojingi vartoti ir yra geresni tie, kurie dabar yra vartojami. Nežiūrint šių kliūčių, atrodo, kad kelių metų eigoje tos kliūtys bus nugalėtos ir šis monokloninių antikūnų metodas bus pritaikintas žmogaus vėžio gydymui.

PRISIMINTAS LEMBERTAS

Pranas Lembergas, "Tau, Sesute" ir kitų jautrių dainų žodžių autorius, prieš 20 metų miręs Santa Monikoje, Cal., prisimintas spalio 11 d.

Jo žmona ir sūnaus Vitalio šeima, dukros — Audra ir Brigita, Poeto atminimą pagarbiai saugojo: pastatydami gražų paminklą, išleisdami (pomirtinę) eilėraščių knygą, plokštelę — dainų jo žodžiais, o dabar, 1987 m. spalio 11 d., — su-

'SKEVELDRAS' PASITINKANT

Juozas Stempužis

II pasaulinio karo įvykių apdare vaizduojama bajorų kilmės Plaškevičių, iš Sangailių dvaro, šeimos istorija. Rašytoja dedikacijoje pastebi: "Šią knygą skiriu tai kartai, kuri augo, brenėdo ir gimė toli nuo savo tėvų žemės, kad Sangailių ir jų gyventojų likime ji galėtų įsisąmoninti lietuvių tautos tragediją, ją suvokti ne vien protu, bet ir jausmais."

Tiesa, jaunajai kartai Skeveldrų romano įvykiai — istorija, bet rašytojai tai gyvi keliais, kuriais ji pati keliavo. Gal tai autobiografinis romanas? "Ne! Faktai ir žmonės tikri, bet manęs čia nėra", paaiškino rašytoja.

Spalio 25, sekmadienį, 4 val. po pietų Clevelando lietuvių salėje sutiksime rašytoją Aureliją Balašaitienę ir jos naująjį romaną Skeveldros. O kiek jų iš viso autorė pareiškė? Keturis — Skirtingi miestai, Susitikimas pamary, Vidurnakčio serenada, Gaisro pelenai. Aštuonios novelės. Jų tarpe Dirvos premijuota — Raudonas automobilis. Ir dar — poema Vilniaus pilies legenda, kuri muziko Alozo Jurgučio panaudota kaip libretas muzikiniam kūriniui.

1966-1986 metų laikotarpyje Aurelijos Balašaitienės literatūrinė kūryba spausdinama Dirvos ir Draugo atkarpose, pasirodo atskiromis knygomis. Autorė kasdien rašo po šešias valandas, kūrybinė nuotai-ka degte dega. Kurios priežastys paskatino kūrybiškumą, kas sudarė sąlygas knygoms pasirodyti? Rašytoja, dar virpuliudama Skeveldrų veikėjų išgyvenimais, taip atsako: "Suraudau Marceliną (Marcelinas žitkus, rašytojos vyras). Jeigu ne Marcelinas, nebūtų nei vienos mano knygos. Jis mane ir skatino ir visoke-

(Nukelta į 6 psl.)

AURELIJA BALAŠAITIENĖ — ŽITKUVIENĖ "Skevel-drose" analizuoja 1939-1949 metų lietuviškos šeimos išgyvenimus, kuriuose atsispindi netolimos praeities tragiška mūsų tautos gyvenimo epocha.

ruošdami šv. Kazimiero parapijos salėje viešą ne tik šeimai brangaus, o ir visuomenei žinomo, šio gero ir kūrybingo žmogaus, paminėjimą, koncertą-akademiją.

Programoje dalyvavo solistės: Birutė Vizgirdienė, Alb. Gedminienė, Vita Polikaitytė-Vilkienė, akompanuojant Raimondai Apeikytei ir Onai Metrikienei, deklamatoriai — Lembergo ir savos poezijos — dr. El. Tumienė, Dana Mitkienė ir Pr. Visvydas.

Programos pranešėjas buvo gabus aktorius ir režisierius Algimantas Žemaitaitis. Gražių prisiminimų pareiškė ir rašytojai Velionies draugai.

Monika Lembergtienė pasiskyrė 500 dolerių Aloyzo vardo novelės konkurso premijai.

Taip pat, buvo ir vaišės tuoj po programos. (ar)

Mažosios Lietuvos Fondas

Mažosios Lietuvos Fondas įsteigtas: 1. rinkti, laisti ir skleisti Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį; 2. parodyti pasauliui, kad Mažoji Lietuva nuo amžių buvęs baltiškas — lietuviškas kraštas su savita praeitimi.

Tam pritardami, įsijunkite į Mažosios Lietuvos Fondą aukomis: 1. RĖMĖJAIS — iki \$99.- auka; NARIAIS — \$100.- ar didesne auka; MECENATAIS — \$1,000.- ar didesne auka; GLOBĖJAIS-PATRONAIS — \$3,000.- ir didesne auka.

Mažosios Lietuvos Fondo valdyba

Taip, noriu įsijungti ir pridėdu čekį sumoje

Vardas ir pavardė

Gatvė

Miestas

Valstija

Zip Code

AUKAS SIŪSTI: Foundation of Lithuania Minor, c/o R. Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill., 60516.

Nesistengėme dirbtinai iškelti 'didžiųjų' šeimos narių, nei ignoruoti 'mažųjų'

Bronius Keturakis

Išėivijos lietuvių sportas. 1944-84. Čerkeliūnas, Mickevičius, Krašauskas. Išleido šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga. Toronto 1986. Kaina nepažymėta.

Antraštė tai dalis sakinio iš straipsnio Redaktorių žodis, kuriame suglaustai apžvelgia knygos darbų sąlygas. Visos išėivijos dides-

'SKEVELDROS'...

(Atkelta iš 5 psl.)

riopai rėmė. Argi tie romanai atsirado per savaite. Daug metų rašiau, bet negalėjau savo darbų atspausdinti. Stalčiuose dar guli aštuoniolika baigtų novelių ir Skeveldrų antras tomas. Negaliu nerašyti. Aš gyvenu ir Steponu, ir Linu, ir Vanda (Skeveldrų veikėjai). Pirmą tomą rašiau aštuonerius metus, o visa Skeveldrų istorija turi siekti 1939 metais."

Netverdamas Aurelijos užklausu, kada ji pradėjo rašyti. "Būdama dešimties metų — Vaikų žodyje", atsakė Aurelija ir tęsė toliau: "Mano meilė yra literatūrinė kūryba, o žurnalizmas — grynai pareigos darbas. Vokietijoje rašiau Minties laikraščiui, o JAV nuo 1950 metų rodausi Dirvoje". Ilgainiui Aurelijos žurnalizmas pradėjo "judinti" lietuviškąją visuomenę. Jos straipsniai pasižymėjo tautiškai stipria kryptimi. Rašytoja, pasisekimo sulaukusi, išplėtė savo žurnalistinę teritoriją ir į kitus laikraščius.

"Pastebėjau, kad kai spaudoje paliečiamos moterys, jūs "kietai" reaguojate", lyg klausdamas pasiteiravau. "Nepritariu moterų žurnalams, moterų skyriams. Jeigu kas moterį užkabina, pykstu. Mūsų bendrieji reikalai, pvz. tautos išlikimas, nėra nei vyriškas, nei moteriškas reikalas. Tai lietuvių žmogaus reikalas. Specifiniai moterų reikalais nesidomiu, nes aš jaučiuosi, kad esu žmogus. O jeigu man reikalinga virimo knyga, geriausias šios srities knygas yra parašę vyrai", atsakė rašytoja.

Manau, kad Skeveldrų suktuvėse reikia dalyvauti. Apie knygą plačiau kalbės prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė. Išgirsime ir rašytojos Aurelijos Balašaitienės-Žitkuvienės žodį. Tai įvyks spalio 25. Rengia Skautininkų draugovė.

Visi, visi kviečiami.

Juozas Stempužis

nės organizacijos, įvairūs sambūriai, kultūrinio, politinio ar tautinio atspalvio, mūsų spaudoje turi svaresnį žodį, didesnę pritarimą ir prielankumą iš skaitytojų ir vadovaujamų veiksmų, negu sportinė veikla. Tokioje aplinkoje kiek nors plačiau išsitiesti ir kilstelėti darbų našumą, yra itin sunku. Tą vaizdžiai byloja keletas straipsnių, kuriuose matome nemažą abuojuose gyvenant V. Vokietijoje ir, čia, užjūrio kraštuose. ŠALFAS S-ga visada turėjo arti tūkstančio narių, įskaitant talkininkus, rėmėjus šių darbų ar kiek daugiau prijaunančius šiai pozityviai linkmei. Tai dalinai matome iš metinių žaidynių slinkties, kur vietinė talka iš esančių organizacijų rėmė varžybinių egzaminų, kaip jaunųjų sportinių jėgų gyvą apraišką. Knygoje yra sutelkta arti 30-ties sporto klubų veiklos ir kilmės trumpas aprašymas V. Vokietijoje ir kiek išsamesni JAV ir Kanados kraštuose.

Surinktus duomenis turėjo atidžiai persijoti, nes kai kurie mažesnės vertės įvykiai ar rungtynės buvo pernelyg išpūstos. Taigi redaktoriui Pr. Mickevičiui, per kurio rankas perėjo veik 90% visos medžiagos leidiniui, reikėjo nepaprastos kantrybės, akilumo, viską vertinant, lyginant ir ieškant šaltinių vienai kitai pasekmei pilnai patikėti. Gyvenant JAV buvo laikotarpis, kai lengv. atletikos varžybos skelbė, kad kiekvienu kart atsiekta 15, 20 ir net daugiau rekordų, kas tikrenybėje ir įvyko, bet šie vardai "rekordai" apėmė net 5 klases mūsų jaunojo prieauglio ir su įvairiomis rungtimis. Eiliniam skaitytojui susidarė įspūdis, kad kiekvienu išėjimu į aikštę mes triuškiname viską kas užsakar buvo atsiekta, atseit, pažanga nežmoniškai didelė. Nebuvo lentelių, nei kartą parodančių, kiek mes arti ar toli stovime prie šių klasių tarp amerikiečių, kanadiečių ar kt. emigrantinių tautų.

Neturint sporto šakų komitetų vadovų ar pačios ŠALFAS S-gos centro valdybos reikiamų duomenų, kurie tokiam leidiniui yra būtini, redaktorių darbas buvo varginantis, atimantis daug susirašinėjimo, telefoninių pasikalbėjimų ir aiškinimosi. Vienok įsiterpė pora būdingesnių klaidų, kurias turėjome išvengti jei tik būtų kiek rūpestingiau dirstelta į istorinę eigą. Pvz. šaudymo sportas, Balys Savickas, psl. 406,

taip pradeda:

"Nepriklausomoje Lietuvoje sportinis šaudymas kariuomenėje buvo įvestas 1930 metais". Kariuomenės daliniai, ypač pėstininkų pulkų sporto šventės, kurių pradžia siekia 1924-1926 m., įskaitant kariuomenės šventes prieš 1930, programose buvo šaudymo rungtys iš karinių šautuvų, 9 ir 7,65 cal. pistoletų. Toliau B. S. teigia: "Vėliau susiorganizavus Lietuvos šaudymo Sporto Sąjungai, kuri nuo 1938 priklausė Kūno Kultūros Rūmams, šaudymo sportas per kariuomenę, šaulių S-gą ir Medžiotojų Sąjungą gana greitai plito ir visuomenėje".

Kai 1932 m. buvo priimtas ir paskelbtas Kūno Kultūros įstatymas ir nuo tų metų rudens pradėjo veikti patys K. K. R. su visa administracine tvarka, visos tuo metu buvusios sporto organizacijos, ar šios paskirties mažesni sambūriai, perėjo K. K. R. tiesioginė priklausomybė. Todėl B. S. teigimas, kad š. Sporto S-ga tik nuo 1938 priklausė K. K. R. neatitinka Nepriklausomos Lietuvos sporto istorijai. Šaudymo pradžia siekia 1924 m. kai vasario mėn. LDS (Lietuvos Dviratininkų S-ga) suruošė Kauno miesto pirmenybes iš mažojo kalibro, kuriose dalyvavo ir kariuomenės šauliai. Vėliau — 1926 ir 1927 m. vėl tokios pat pirmenybės.

Biatlonas

Algis Garlauskas pažymi, kad Biatlonas pasirodė 1924 Chamonix olimpinėse žaidynėse ir buvo vadinamas Kariško patrulio lenktynėmis, o po II-jo pasaulinio karo išbrauktos iš olimpinių žaidimų programos dėl karingumo linijos. Biatlonas 1924 m. buvo tik parodomoji — demonstracinė rungtis, lygiai kaip ir 1948 m. St. Moritz žiemos penkiakovė. Abi šios rungtys žiemos olimpinių žaidimų programoje ir jų istorijoje, nėra įtrauktos ar pažymėtos.

Čia pateikiu UIPMB — Tarptautinės moderniosios penkiakovės ir biatlono sąjungos istorinius duomenis.

Nuo 1984 pradžios (žiemos sezono) buvo praves tos ir moterų pasaulinės pirmenybės. Jų programa: 10 ir 5 km. individualiai ir 3x5 estafetė. Žymėti, kad 7,5 km. (komandinės) netikslu, nes oficialus vardas yra estafetė ir jos vertinimas, kaip ir daugumoje kt. sporto šakų rungtų, skiriasi nuo komandinio.

Neaišku kodėl autorius str. antgalvę pavadinęs Biatlonu (kas teisinga), vėliau savo rašiny linksniuoją Bijatlonas.

Clevelando žaibas

Aprašant Amerikos lietuvių sportininkų kelionę į Lietuvą 1938 m., minint 20 m. Nepriklausomybės sukaktį, pasakyta, kad jų vadovas buvo Jurgis Venclovas. Istoriniai šaltiniai (spauda ir nuotraukos) rodo, kad vadovu buvo Aleksandras Kumskis.

Skirsnely lengvoji atletika, psl. 190 pažymėta 4x100 mtr. moterų estafetės ŠALFAS rekordas — 43,05. Rašant ar spausdinant išibrovė klaida, turėtų būti 53,05, nes 43,05 yra geresnis už išėivijos vyrų rek. Vienur vadiname lengvatlečiai kitur lengvatlečiai. Kodėl nesuvienodinta! Varžybos yra atrankinės, o ten atrankinės. Per dažnai kartojama "gerai pasirodė". Kodėl nepažymėti pvz. sėkmingai tšk. prisidėjo, buvo našūs klubo pergalei iškovoti, klasifikavusi į laimėjimą. Ką gi reiškia horizonte pasirodė R. Maželytė! Tai kur gi stadionas? Šios mažos pastebėlės greičiausiai ismuko dėl to, kad žaibo sporto klubo straipsnis atkeliavo 1986 m. vasaros pabaigoje — kai knyga jau buvo spaustuvių, todėl redaktoriams nebuvo kada nuodugniau peržiūrėti.

I Pasaulio lietuvių žaidynės

Nežinia kokiais sumetimais autorius Pranas Berneckas kaitalioja žaidynių pavadinimą, nes 1983 m. II-jų PL Dienų leidiny šia tema yra jo paties str. I-sios PL Sporto žaidynės. Patikrinkime 1977 ir 1978 ŠALFAS pasitarimų, nutarimų ir suvažiavimų oficialius duomenis, išleistą žaidynių programą, tai niekur nėra vardo I-sios PL Sporto žaidynės. 1978 m. žaidynės buvo skirtos 40-mečiui nuo I-sios Tautinės Olimpiados ir 60-mečiui nuo Nepriklausomybės paskelbimo.

Tuo metu niekas nekalbėjo apie būsimąsias žaidynes ar jų tęstinumą. Toliau str. taip sakoma: "Nereikia pamiršti, kad PLS žaidynės buvo pradėtos jau vasario 25-26 dienomis Moonstone Ski Resort, Ontario. Ten įvyko alpinistiško slidinėjimo rungtynės".

Pravestos rungtynės buvo Pabaltiečių vardu, nes 1976 tvarkė latviai, 1977 estai ir 1978 m. buvo mūsų eilė. Jokios užuominos 1977-1978 m. slidinėjimo kalendoriuje ar rezultatų išvedime nėra pasakyta, kad šios varžybos buvo PL Sporto žaidynių dalis. Ten pat buvo pravestos (II. 26) ir šiauriečių rungtynes apie kurias autorius neužsime-

na. Lygiai tą pat matome ir šioje knygoje žiemos Sportas.

Lietuvoje buvo įkurtas Kauno Teniso Klubas, olimpinuose žaidimuose vėl įvedamas tenisas, Wimbledo ir kt. turnyrai ar tarptautinės rungtynės irgi šiuo vardu — tenisas vadinamas, o mes gi pridedame Lauko Tenisas. Kas šios sporto šakos tarptautiniame bendravime priimta ir nustatyta, savuosius priedus nedera vartoti.

Visi sporto klubai, net ir kelių narių sudėties, turėjo pagrindinį tikslą: palikti pėdsakus sąmoningo lietuvių, kuriam sportinė veikla buvo tautos gyvastingumo apraiška.

Gausi medžiaga surankiota iš įvairių mūsų laikraščių, sportinės spaudos darbuotojų ir talkininkų, galutinai virto realybe — vertingu ir gražiai sutvarkytu leidiniu, kurį galima pristatyti kaip vienu iš geriausių išėivijos knygų. Kiek atidžiau įsiskaičius matome, kad pradinis laikotarpis V. Vokietijoje ir čia užjūry, maždaug ligi 1972-1973 m. buvo gana judrus administraciniame ir varžybiniame susitvarkyme.

Atrodė, kad supratome sporto vaidmens vertę čionykščiame gyvenime, kur pažanga ir nuolatinis ūgtelėjimas visų sričių, nepalieka vietos snūdūravimui. Deja, laikas slenka savo greičiu ir iš krašto atsinešoji lietuviybės rasa veikia nukrito.

Turiu virš 200 tomų sporto mokslinės literatūros ir kasmet po keletą papildau, bet mūsiškis išėivijos lietuvių sportas, savo išvaizda, gražiomis str. antraštėmis ir kitu sutvarkymu, mano nuomone, gali stoti į tarptautinių knygų gražaus išleidimo skyrių. Net 8 m. užsitęsęs atsakingas ir sunkus darbas, nūdien tapo realybe. ŠALFAS S-gos pirm. Pr. Berneckas nuo 1978 m. sukaupęs jėgas sugebėjo sumesti ir apsaugoti nuo per ankstyvo išsidalinimo atitinkamą sumą. Dabartinė centro valdyba ir darbštūs redaktoriai, plius leidinio straipsnelių autoriai, savo pareigą atliko. Nei tautai, nei išėivijai nelikome skolingi. Knygos turinys parodo ką mes sugebame, kur klystame ir, dalinai, kur turime eiti.

• ŠALFAS visuotinis metinis suvažiavimas įvyks spalio 31 d. Clevelande Lietuvių namuose, 877 E. 185 St. Pradžia 11 val. ryto.

RESTAURANT HELP

Marriott Family Corp. accepting applications for cooks, waiter/waitresses, and other positions available. Excellent salary and benefits. Apply in person to: HOWARD JOHNSONS RESTAURANT Rt. 30 & 100 Exton, Pa. 19341 E.O.E.

(34-40)

Kalifornijos respublikonų suvažiavimas

Š. m. rugsėjo mėn. 25, 26 ir 27 d. Anaheim Hilton patalpose įvyko Kalifornijos respublikonų partijos suvažiavimas.

Pereitame pavasario suvažiavime buvo didžiausias dėmesys išrinkti naujus partijos vadovaujančius asmenis. Šiame rudens suvažiavime buvo sprendžiami įvairūs neišspręsti reikalai, kurie buvo pasiūlyti rezoliucijų komisijai įtraukti į rezoliucijas.

Los Angeles respublikonų tautybių grupių taryba, savo posėdyje nutarė šį kartą turėti savo "HOSPITALITY ROOM" tikslu pagarsinti tautybių grupių veiklą ir jos reikšmę ateinančiuose rinkimuose. Šį darbą atlikti

Senatorius Robert Dole, kandidatas į JAV prezidentus, su Kalifornijos lietuvių respublikonų s-gos pirm. Liucija Mažeikiene "Hospitality Room" laikymosi metu.

Pietų metu konferencijoje. Iš kairės: lietuvių respublikonų pirm. Liucija Mažeikiene, kongresmanas William E. Danne-meyer, estų respublikonų pirm. Aino Lauri ir Los Angeles Supervisor Mike Antonovich.

buvo paprašyti lietuviai, o jam vadovauti Liucija Mažeikiene.

Suvažiavime pagrindiniai kalbėtojai buvo: šeštadienį, atidarymo sesijoje, senatorius Pete Wilson ir prezidento specialus asistentas

politiniams reikalams Frank Donatelli. Pietų metu gubernatorius George Deukmejian, o banketo metu senatorius Robert Dole — kandidatas į Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentus. Valandos tarp tų pagrindinių įvykių, buvo užimtos įvairių grupių posėdžiais, informacijomis, pamokymais politinėje veikloje ir kaip ją išvystyti sėkmingiau.

Lietuvių respublikonų šiame suvažiavime dalyvavo: Liucija ir Antanas Mažeikos, adv. Tomas Mažeikas, Kostas Reivydas, Vincas Skirius, Laima Tumaitė, Valerija Baltušienė. Lekadija Vilimienė, Tadas Dabšys ir M. ir I. Petokai.

Dalis mūsų dalyvavo suvažiavimo programoje, kiti buvo užimti "HOSPITALITY ROOM" patarnavimu bei reprezentacija. Kambarys buvo papuoštas tautinėmis vėliavomis, didelis plakatas su "CALIFORNIA REPUBLICAN HERITAGE GROUPS COUNCIL" parašu ir įvairia literatūra.

Moterys pasipuošusios tautiniais rūbais, skanūs lietuviški valgiai davė gerą progą lietuviams pasigarsinti. Kambarį aplankė virš 400 žmonių. Pagrindiniai svečiai senatorius Robert Dole — kandidatas į Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentus, Supervisor Mike Antonovich ir labai daug aukštų partijos pareigūnų. Visi žavėjosi lietuvių tautiniais rūbais ir maisto įvairumu bei jo puikiu paruošimu.

Mūsų jaunosios jėgos, Kostas Reivydas, Laima Tumaitė, adv. Tomas Mažeika, Vincas Skirius ir Tadas Dabšys, labai gražiai mus reprezentavo ir plačiau supažindino svečius su mūsų veikla. Sudarė progą geriau pažinti Lietuvą ir mūsų dabartines problemas.

Antanas Mažeika

ASSISTANT ADMINISTRATOR
Qualified individual needed for 180 bed Nursing Home. Please send resume to:
ADMINISTRATOR AT WATERVIEW NURSING CENTER
536 RIDGE ROAD
CEDAR GROVE, N. J. 07009
E. O. E. (31-38)

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

(7) UŽEIGOJE

Dirvos 1987 m. konkurse premijuota novelė

Dalila Mackialienė

Rankas sunėręs ir panarinęs galvą, ilgai sėdėjo, paskendęs anų baisių dienų prisiminime. Tik po valandėlės prašneko:

— Tą naktį — darbe aš labai nusideginau alkūnę, kai ant jos užkrito, beveik raudonos nuo karščio, sugedę pečiaus durys. Iki vyrai subėgę jas nutraukė, mano ranka gerokai apdegė. Ambulatorijoj aptvarstė, aptepė ir liepė eiti namo. Leido net tris dienas namie pabūti, o paskui ateiti perrišimui. Buvo tokia šviesi nakti. Ėjau pėsčias, nešdamas skaudančią ranką, parištą po kaklu. Taip kaip kasdien. Paryčiais pareisiu — galvojau. Staiga girdžiu — sirenos kaukia. Aš — bėgti. Na ir prasidėjo pragaras. Pirma bėgau namų link, paskui mečiausi atgal, nes visur buvo ilepsnos. Pradėjau bėgti iš miesto, tolyn į laukus. Mačiau, kaip degė žmonės, lyg fake-lai, degė gyvi arkliai, namai, gatvių asfaltas. Net telefono stulpai liespnojo, mesdami didžiausias ugnis į dangų. Kas krito, tas sudegė. Kas dar laikėsi ant kojų ir bėgo, — tie išsigelbėjo, nors ir gerokai apdegę. Ir aš, nors ir gerokai apskrudęs, — išlikau gyvas.

Viktoras numetė laikraštį ant žolės, pasirėmė rankomis kelių. Jo akys, tarsi, dar regėjo kylančias į dangaus tolumas jūras kibirkščių, kurios, kaip fajerverkai, išsibarstė į visas puses, dingdavo siaučiančiose liespnose. Jokio kito garso, tik baisus kurtinantis ūžimas. Lyg milijonas krioklių verstų begalinius vandenį į bedugnes gelmes. Jo ausys net dabar dar buvo pilnos to baisaus ūžimo, ir jis stengėsi jas užspausti rankomis. Jis ilgai rymojo. Sustingęs, nejudėdamas.

Pranas atsargiai atsisėdo šalia, ir uždėjo ranką ant peties:

— Raminkis, ponas Dumbry. Turi ieškoti kelio, kad iš to baisaus minčių chaoso išeitum. Juk negali visą gyvenimą klaidžioti po degančius miestus. Tos ugnys užges. Pamatysi, užges, — nežinodamas ką toliau sakyti, Pranas nutilo, palikdamas ranką ant peties.

— Tik po kelių dienų, kai jau kiek apgesino, išsigelbėjusieji pradėjo ieškoti savo artimųjų. Slinkau ir aš, kaip beprotis, kaip lunatikas, — lyg iš sapno prabudęs tęsė Viktoras. Pagaliau suradau gatvę, kur buvo kepykla. Rūsyje tįsojo apdegusiųjų žmonių lavonai. Jie, paskelbus alarmą, savininko buvo suvaryti į slėptuvę. Ten visi ir sudegė. Viskas sudegė. Išliko tik apgriuvęs pečius. Jo nusmukusios durys išgelbėjo mane. Kodėl mane? Kas išvedė mane iš to baisaus kapo? Priėjęs pabučiavau apdegusias plytas, ir nuėjau, net nenuvokdamas, kur einu. Ilgai ieškojau gatvės ir namo, kuriame turėjome kambariuką mes visi trys. Suradau. Nors aplinkui dar daug kur degė, bet aš viską suradau. Suradau ir mano brangiausias, apsikabinusias viena kitą rankų kaulais. Moteris ir mergaitė. Tai buvo jos abi. Mirtis jas užklupo irgi slėptuvėje, po namu. Kai viską užliejo pragaro ugnimi, slėptuvė tapo visų ten buvusių krematorijumu.

— Darbininkai atkasinėjo, užsidėję marškas ant burnos. Tai buvo daugiausiai belaisviai. Kvapas nepakeliamas, bet jie turėjo pakelti viską. Visus mirusius užkasė viename kape. Negalėjau nei jų kaulų paliesti, — visus varė

šalin. Ir kodėl jos nepaklausiau, kai prašė, kad bėgtume iš to didelio miesto? Angelytė buvo tokia drebanti, tokia nerami, tą paskutinį vakarą. Bet aš vistiek išėjau! — Viktoro pečiai nesustodami krūpčiojo. — Kodėl tada aš išėjau? Štai, kas mane graužia! Štai, kodėl nerandu ramybės nei dieną, nei naktį. Ji vis apgalestavo, kam palikome tėviškę. Ten, raistuose pasislėpę, būtume sulaukę karo pabaigos. Ji nujautė nelaimę, bet aš jos neklausiau. Tad sakyk, kas gali man padėti? Kur aš galiu rasti dvasinę ramybę? Kur? — Ir lėtai atsistodamas, nustūmė Prano ranką nuo savo peties ir nužingsniavo į raštinę vos vilkdamas kojas.

Pranas pajuto sąžinės priekaištą dėl tragedijos, ištikusios Viktoro šeima. Išgirdęs grįžtančias nuo pajūrio moteris, griebė ant vejos gulėjusį laikraštį ir įsikniaubė. Nenorėjo kalbėti. Mintys lėkė greičiau už vėją. Mozaikos akmenukai dėstėsi į paveikslą.

Milė iš tolo šuktelėjo:

— Mes nusiprausim, persirengsim ir už kokio pusvalandžio važiuosim valgyti. Būk pasiruošęs, kad nereikėtų laukti, — ir užtrenkė duris. Jos tonas užvirino jame pyktį, ir jis nutarė pietų nebevažiuoti. "Važiokit sau ir pietaukit be manęs", — suniurzgėjo po nosimi ir vėl žiūrėjo į laikraštį, net nematydamas, kas jame parašyta. Pyktis jame didėjo, kilo, lyg užmaišyta mielinė tešla, ir jį sprogdino iš vidaus. Nutrenkęs laikraštį ant suolo, pasinėrė į baseiną ir, sunarinęs pirštus ant krūtinės, suposi, nešamas virpančio paviršiaus. Mėgino sutvarkyti tą vidinį išdraskymą, kuris maišėsi su Viktoro gyvenimo liūdesiu, žmonos šurkštumu ir priekabėmis. Jiedu dažnai praeidavo vienas pro kitą be pažvelgimo, be žodžio. Jis mėgino kovoti su viską užvaldančia apatija, kuri žudė norą galvoti, veikti ir dar ko nors siekti.

(Nukelta į 8 psl.)

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

SOL. LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTAS

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimo Bostone komiteto surengtas rugsėjo 27 d. Sanders teatro salėje Cambridge operos solistės Lilijos Šukytės koncertas buvo reta lietuvių pasididžiavimo šventė. Joje aukštai iškelta lietuvių kompozitorių kūryba, atremta į liaudies dainas, o taip pat atskleistas lietuvių pasiektas lygis dainavimo mene. Gaila, kad toje šventėje nedaug tedalyvavo mūsų jaunesniosios kartos atstovų, kuriems koncertas būtų sudaręs rimtą akstiną daugiau domėtis mūsų tautinės kultūros apraiškomis.

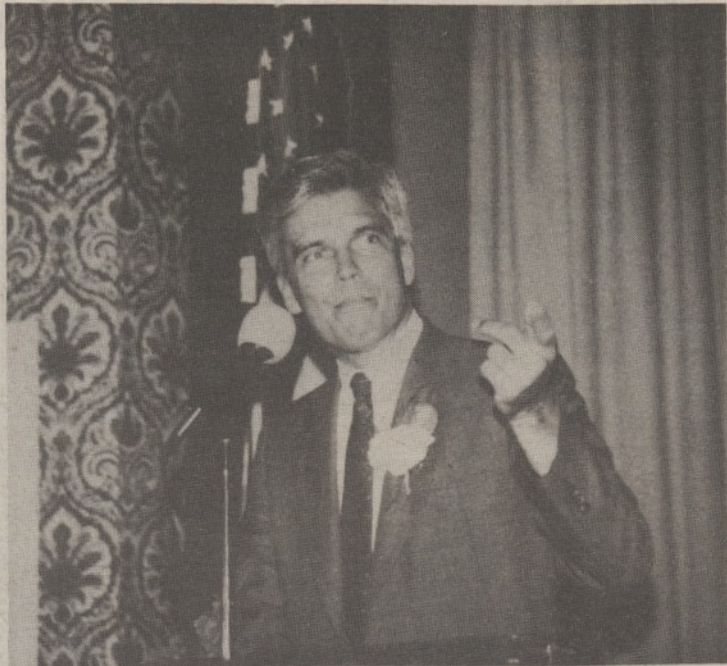
Koncertas susilaukė rimto amerikiečių muzikos kritikų dėmesio, kas retai tepasitaiko mūsų renginių atveju. Dienraštis The Boston Globe paskelbė Arthur Hepner recenziją, aukštai įvertinančią sol. Liliją Šukytę ir lietuvių muziką, ypač komp. Jeronimo Kačinsko darbus. Pati solistė recenzijoje apibūdinta, kaip "Lithuanian-born, Canadian educated soprano", kuri vėl parodė savo platų, spalvingą balsą su muzikiniu pajautimu ir dramatine įtampa, kas įgalina ją didingai atlikti dainas ir operas. Itinamiausios interpretacijos ji pasiekė lietuvių kom-

pozitorių kūrinuose, pagrįstuose lietuvių liaudies dainomis, kaip komp. Jeronimo Kačinsko darbai. Jie atlikti dideliu įsijautimu ir jautrumu. Visas koncertas buvo aukšto lygio, superior talento. Priedui atlikta Puccini arija "Mio bambino caro" atskleidė jos artistiško mo platybes. Solistės vyro Vytenio Vasyliūno akompanimentas įvertintas, kaip atsargus ar kuklus (discreet).

Vien dėl tokios recenzijos koncertas sudarė gražų įvadą į pagrindinį Lietuvos krikšto sukakties minėjimą Bostone, kuris vyko spalio 4 d. šv. Kryžiaus katedroje, kardinolui Bernard Law atnašaujant šv. Mišias ir pamoksle iškeliant krikšto reikšmę bei dabartinę katalikų padėtį okupuotoje Lietuvoje.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOS REIKALAI

Lapkričio 1 d. draugija rengia banketą su menine programa, pagerbiant ilgametę įvairių parengimų šeiminkę Moniką Plevokienę. O lapkričio 22 d. įvyks metinis draugijos narių parengimas, vadinamas "Šurumbūrum". Kandidatų siūlymas (nominacija) į naują draugijos valdybą ir kontrolės komisiją bus lapkričio 19 d. 6-8 val. vakaro, o rin-

Joe Casper

kimai vyks gruodžio 13 d. nuo 12 val. po pietų ligi 4 val. vakaro. Tradicinis Naujų Metų sutikimas ruošiamas gruodžio 31 d.

PRADĖJO DARBĄ

Bostono aukštesnioji li-tuanistikos mokykla pradėjo naujus mokslo metus rugsėjo 19 d. šv. Mišiomis, kurias atnašavo šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone klebonas kun. Albertas Kontautas. Vėliau vyko mokinių registracija ir p a s i skirstymas klasėmis. Šiemet mokykloje veiks vaikų darželis, bus mokoma tautinių šokių ir dainavimo. Mokyklos vedėja yra Daiva Matulionytė-de Sa Pereira. Mokykla veikia naujose patalpose Cantone.

JOE CASPER LAIMEJO

1987 m. rugsėjo 22 d. Bostone įvyko priešrinkiminiai rinkimai į burmistrus ir miesto tarybą. Rinkimai į miesto tarybą yra dvejo-pi: kandidatai pristatomi distriktais ar per visą miestą (at large). South Bostono lietuvis Joe Casper (Juozas Kasparavičius) kandidavo per visą miestą. Mažai registruotų rinkikų balsavo, vos 25.8% galinčiųjų. Vis vien Casper gavo 15.694 balsus. Tokiu būdu jis tapo oficialiu kandidatu.

Komentuodamas apie savo "pergalę", Casper pareiškė, kad jisai sunkiai stengėsi. "Atlikau savo darbą. Kaip viena moteriškė man pasakė, jei pralaimėsi, tai nebus tavo kaltė, nes atlikai ką galėjai". Patys rin-

kimai įvyks š. m. lapkričio 3 d., antradienį. Juozas Casper turi gerą šansą laimėti. Jis kandidatuoja per visą miestą — tai reiškia, kad ne tik South Bostono lietuviai, bet ir viso miesto lietuviai ir latviai bei ukrainiečiai gali už jį balsuoti. Taipgi šiais metais bostoniškiai rinkėjai remia nuosaukesnius kandidatus. Tarnaudamas Bostono švietimo taryboje (Board of Education), Casper įgijo konservatoriaus reputaciją.

Algirdas Budreckis

• **Spalio 18 d.** Los Angeles lietuvių dramos sambūrio vaidinimas "Valdovas", rengiamas Tautinės sąjungos Bostono skyriaus.

• **Spalio 25 d. 3 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje inž. dr. Jurgio Gimbuto iliustruota paskaita "Lietuvos bažnyčių ir varpinių tipologija", rengiama Lietuvos krikšto minėjimo komiteto.

• **Lapkričio 1 d. 3 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje įvyks draugijos rengiamas metinis banketas su menine programa, pagerbiant Moniką Plevokienę.

• **Lapkričio 7 d. 6 val. 30 min.** vakaro Sandaros salėje, 30 Intervale Brocktone metinis Balso 72 skyriaus banketas.

• **Lapkričio 22 d.** Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas.

(Atkelta iš 7 psl.)

Staiga pasijuto senas. Plūduriavo toks bėgėlis vandens paviršiuje, užmerkęs akis, lyg būtų išmestas iš laivo didelių vandenų platybėse. Kūną glostė vėsus vanduo, į smegenis smelkėsi žinojimas, kad ne taip nugyveno gyvenimą, ne tais bėgiais važiojo į senatvę. Viktoro gyvenimo drama sukrėtė iki gilumos ir geso didžioji aistra: — tapti turtingu. Ji subliuško ir prarado savo žavesį, kaip sproges balionas.

Pavydėjo Viktorui tokio ramaus, išmąstyto sprendimo pasitikti gyvenimo pabaigą. O jis vis dar vaikėsi aitvarą, nešantį turtus. Bet niekada nepavijo. Šeimoje jis jautėsi svetimas. Paulinos pasaulis jam liko uždarytas. Ji buvo jam švelni ir mandagi, ir jis žinojo, kad tai tik priedanga. Už jos — nieko: nei meilės, nei šilimos. Žmona — su kiekviena diena vis labiau tolo nuo jo ir gyveno užsidariusi savyje. Šita ji slėgė taip sunkiai, kad net kvėpuoti darėsi sunku. Iš visų jėgų mesdamas aukštyn rankas, jis kapojo vandenį, lyg nemaloniai mintis. Taip kelis kartus perplaukęs baseiną jau buvo be-lipęs į krantą, kai pamatė ant suolo sėdinčią Milę su laikraščiu rankoje.

Milė, atėjusi prie baseino, pamatė dar besimaudantį Praną, ir jau buvo bepradedanti bartis, kad vėl teksią jo laukti, bet, pastebėjusi numestą laikraštį, — pakėlė. Ją sudomino jaunos moters nuotrauka, atspausdinta pirmojo puslapio viršuje. Ant pačio krašto užspaushtas adresas: Mr. Victor Dumbrys, Golden Sand Motel. Toliau sekė gatvės ir miesto vardai. Milė lyg kas ugnimi apipylė. Viktoras Dumbrys, Viktoras, Viktoras, — mušė kraujas smilkinuose. Atrodė susprogdins galvą. Akys vis smeigėsi į pavardę ant laikraščio krašto. Sėdėjo lyg prikaltas, neatitraukdamas akių nuo žodžių "Victor Dumbrys"!

— Judvi važiuokite vienos. Aš nesu alkanas, — lyg ir nesijaučiu gerai. Vėliau, jei panorėsiu, pagriebsiu kokį hamburgerį čia ant kampo ir užteks, — pranešė, sėsdamas ant apsemtų laiptų Pranas.

Milė negirdėjo, ką jai sakė vyras. Nejuto, kai atėjusi Paulina atsisėdo šalia. Negirdėjo, ko ji klausė, ar ką sakė. Akyse liko, lyg įde-ginta, šita pavardė, šitas vardas.

Paulina palietė petį:

— Ar tėtis su mumis nevažiuos? Visiems būtų smagiau. Juk jis irgi, tur būt, alkanas? — tyliai, glostydama motinos petį, — užklausė Paulina.

— Važiuos, važiuos. Tu pasakyk jam, kad jis apsirengtų ir palaukite manęs automobilyje. Aš užėisiu pasakyti šeimnininkui labas. Jau vakar reikėjo. Paskui galvos, kad esam nemandagios. Aš tik kelioms minutėms užbėgsiu ir tada važiuosim, — virpančiu balsu pasakė Milė ir staiga atsistojo, — va, nunešiu jam laikraštį, tai bus pretekstas, — nusijuokė dirbtinu balsu ir sunkiomis kojomis, lyg jas trauktų iš dumblo, Milė lėtai nuėjo raštinėn.

Pranas, išlipęs trynė rankšluosčiu šlapius plaukus ir, žiūrėjęs į nueinančią Milę. Apsišluostęs, nuėjo į kambarį rengtis, Paulina liko sėdėti pavėsyje ant suolo, o Milė jau beldėsi į raštinės duris.

— Prašau, prašau, ponias, — pakėlė galvą nuo sąskaitų knygos užėigos savininkas. — Malonu susipažinti. Galvojau — vengiate manęs. Su Pranu esame pažįstami nuo mokslo dienų. Jaunystėje abudu šlifavom tuos pačius šaligatvius. Buvo malonu prisiminti tas pilnas kvailysčių jaunas dienas. Bet jūsų niekur neteko sutikti, — rymodamas ant alkūnių, per stalą kalbėjo Viktoras, vis kilstelėdamas ant nosies krintančius akinius.

Milė stovėjo prie durų, lyg įšaldyta. Melsvai pilkos akys žvelgė į ją pro nustumusius

akinius. Margų marškinių apikaklė stovėjo atsivėpusi, dvi viršutinės sagos buvo neužsegtos. Pasisveikinant išspaushtas šypsniis sukrėtė Milę gaudžiu prisiminimu. Užsimerkė. Per kelias sekundes, lyg prieš mirtį, per mintis lėkė įvykiai — baisūs, sukrečiantys: su kūdikiu ant rankų, viską palikę bėgo iš tėviškės, o iš pasakos, iš rytų pusės, griudėjo patrankos, spiaudydamos sviedinius, kurie krito čia pat prie kojų. Jie krito į griovius ir šliaužė per purvą, slėpėsi artilerijos sviedinių išraustose duobėse, purvini, alkanai, su klykiančiu kūdikiu ant rankų... Tamsi slėptuvė, ji su Sigute glėbyje, apimta siaubo, žvelgė į ugnies atšvaitus, kurie pro palubę esantį mažą langelį veržėsi vidun. Pro jį žmonės traukė vieni kitus laukan. Pirmia vaikus, paskui moteris.

Visas pastatas paskendo liepsnose. Pagaliau ji buvo lauke. Aplinkui užė liepsnos, siantė baisus, viską nešantis, vėjas. Su vėju lėkė svilinant karštis, degė namai, degė gatvės, žemė ir dangus. Žmonės plauktėsi visomis kryptimis, — vieni į mirtį, kiti — į gyvenimą.

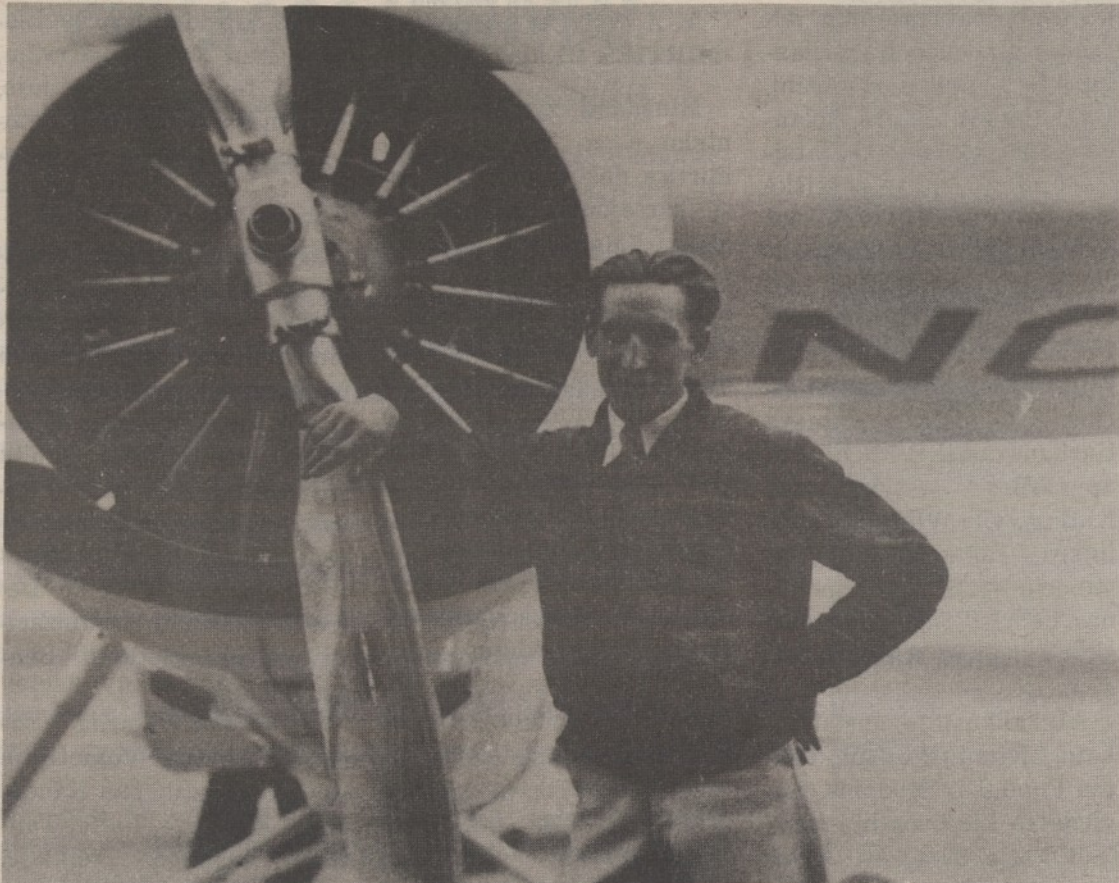
Savimi dengdama savo kūdikį ji bėgo degančiomis gatvėmis, ugnies kamuoliams lekiant per jų galvas, nejausdama, kad jos plaukai dega, kad veido oda virsta anglimi. Instinkto stumiama lėkė, kiek jėgos leido, nežinodama nei kelio, nei krypties...

Viktoras krunktelėjo. Ir ta bailsi sekundė užgeso... Milė atsipeikėjo iš klaidų minčių, vis grįžtančių visu baismu ir kankinančių ją per šitiek metų.

Sukaupusi jėgas susitvarkė, ištiesė ranką pasisveikinti.

— Čia jūsų laikraštis, ponas Dumbrys. Aš kadaise pažinojau vieną Dumbrij. Jis mokytojavo kaimynystėje. Mokykla buvo vieno ūkininko seklyčioje — netoli "Mėlynosios girios". Gal, sakau, buvote giminės? Ta pati pavardė.

(Bus daugiau)

Feliksas Vaitkus

Venta Kartanaitė krikštija lėktuvą 1934 m.

LITUANICA II

Vladas Vijeikis

Dariaus ir Girėno žuvinimas 1933 m. liepos 17 d. stipriai sukrėtė Lietuvos ir Amerikos lietuvių. Visi troško, kad "sparnuotas lietuvis būtinai įveiktų klasikinį Atlantą", kaip tai pažymėjo Darius ir Girėnas savo testamente. Tad jau gruodžio mėn. buvo suorganizuota Amerikos Lietuvių Trans-Atlantinio Skridimo Sąjunga, kuri ėmė telkti lėšas Lítuanica II skridimui finansuoti. Tam tikslui rengė populiarias aviacijos dienas ir įvairius

pobūvius. Buvo susitarta su lakūnu J. Janušausku. Jis turėjo atlikti šį žygį, bet atsiradus nesklandumams, Janušauskas pasitraukė. Į jo vietą stojo ats. ltn. Feliksas Vaitkus.

Abu Vaitkaus tėvai buvo žemaičiai, į Ameriką atvykę 1904 m.

Nupirktas lėktuvas reikėjo pritaikinti tolimam skridimui ir tai netrumpai užtruko. Pagaliau, 1935 m. rugsėjo 21 dieną Kaune buvo gauta telegrama, kad Lítuanica II pakilo iš New

Vaitkaus sutikimas Kauno aerodrome.

F. Vaitkus Lietuvos Aido redakcijoje: vyr. red. V. Alantas, F. Vaitkus ir red. A. Gričius.

Yorko aerodromo. Šiame trumpame straipsnyje sunku išminėti visus sunkumus, kuriuos turėjo pakelti skridimo organizatoriai. Visa tai labai išsamiai atpasakota ir iliustruota E. Jasiūno gražiai paruoštoje knygoje "The second transatlantic flight". Tekstai anglų ir lietuvių kalbomis.

Nepertoliausiai nuo Europos krantų Lítuanica II pakliuvo į rūkus ir audras.

Lietuvos Skautų S-gos garbės pirm. dr. Alekna įteikia ordiną.

Pagerbimas Valstybės Teatre, Kaune.

Tai labai didingo degalų su-naudojimą ir F. Vaitkus buvo priverstas nusileisti Aijoroje. Kauno aerodrome susirinkusi minia turėjo išsiskirstyti. Spalio 2 d. F. Vaitkus pagaliau pasiekė Kauno aerodromą, kur jį sutiko tūkstantinė minia. Lapkričio 20 d. F. Vaitkus su žmona grįžo į Ameriką. Viešnagė Lietuvoje buvo iš-tisa virtinė kelionių, susitikimų, pagerbimų. Visi norėjo su juo susitikti ar bent pamatyti.

Antrojo Pasaulinio karo metu Vaitkus buvo pašauktas į JAV karinę tarnybą, kurioje išbuvo iki 1946 m.

1955 m. buvo išsiųstas į Vokietiją pulkininko ltn. laipsnyje. 1956 m. liepos 25 d. staiga mirė nuo širdies smūgio. Palaidotas Kohler, Wisconsin kapinėse.

Iliustracijos iš E. Jasiūno knygos "The Second Trans-Atlantic Flight".

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

PAMINĖTA VILNIAUS DIENA

Spalio 4 d. buvo gražiai ir iškilmingai paminėta Vilniaus diena šv. Antano parapijos patalpose.

10:30 val. r. parapijos bažnyčioje už žuvusius Vilniaus krašto kovotojus aukojo šv. Mišias ir pasakė minėjimui atitinkamą pamokslą parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, giedojo parapijos choras vadovaujamas muz. Stasio Sližio.

Po mišių 12:10 val. parapijos salėje buvo pravesta akademija ir meninė dalis.

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirmininkas Albertas Misiūnas pradėdamas akademiją pasveikines pasakė: "Šiandien mes pagerbsime miestų miestą, poetų apdainuotą Vilnių". Tolimesnei programai vesti pakvietė Eugeniją Bulotienę.

Eugenija Bulotienė, tarus įžanginį žodį, pristatė iš Kanados atvykusius Angelę ir Petrą Česnulių ir iš Clevelando atvykusią paskaitininkę Aureliją Balašaitienę-Žitkuvienę.

Žurnalistė Aurelija Balašaitienė-Žitkuvienė savo 45 min. paskaitoje jautriais žodžiais aptarė ne tik Vilniaus kraštą, bet ir visą Lietuvą.

Prelegentė kalbėdama apie Vilnių palietė visas ten įvykdytas neteisybes. Padarytas su lenkais ir rusais sutartis ir jų sulaužymus, katalikų bažnyčių išniekinimus, kurios yra paverstos meno galerijomis, kinais, muziejais ar sandėliais. Vilniaus vyskupijos nepriskirimo prie Lietuvos bažnytinės provincijos, Lietuvai kardinolo nepaskirimo.

Po 10 minučių pertraukos vyko meninė dalis, kurią atliko jaunimas ir Marius Sajus.

1. "Vilniaus etiudai" Vlado Mozuriūno eilėraštį skaitė Rima Idzelytė;

2. "Vilnius tarp audrų" Jeronimo Cieno prozos skaitė Paulius Jankus;

3. "Lietuva" Stasio Santvaro eilėraštį skaitė Alma Lelytė-Jankuvienė;

4. "Garbės tau Vilniau" Mariaus Sajaus eilėraštį skaitė pats autorius Marius Sajus. Visi susilaukė nuo publikos ilgų plojimų.

Akademiją uždarant, Eugenija Bulatienė padėjo visiems prie Vilniaus dienos pravedimo prisidėjusiems: kun. Alfonsui Babonui už pamaldas ir gražų pamokslą, parapijos chorui ir jo vadovui muz. S. Sližiui, paskaitininkei A. Balašaitienei, jaunimui ir M. Sajui už programos atlikimą, Mykolui Abariui už herbo nupiešimą, Algiui Vaitiekaičiui už parodėlės surengimą, Onai Šadeikienei už vaišių paruošimą, V. ir R. Bulotams už programos išlaidų apmokėjimą, B. Norkūnui už stambią auką ir ponioms už pyragus.

Sugiedotas Lietuvos himnas. Buvo pilna salė žmonių.

Prie Vilniaus dienos minėjimo buvo prijungta ir Algio Vaitiekaičio suruošta parodėlė, kuris išdėstytomis knygomis, žurnalais, laikraščių iškarpomis, nuotraukomis ir įvairiais rodiniais gražiai pavaizdavo Vilniaus krašto lietuvių gyvenimą.

MIRĖ ALFONSAS PATALAUSKAS

Rugsėjo 27 d. savo namuose mirė buvęs Lietuvos karys, laisvės kovotojas Alfonsas Patalauskas sulaukęs 76 metus. Gimė 1910 m. XI. 20. Utenos apskrityje. Baigė Karo mokyklą ir buvo pakeltas į vyr. leitenanto laipsnį.

Rugsėjo 29 d. Val. Baužo

laidojimo namuose kun. Alfonsas Babonas ir atsilankusieji sukalbėjo rožinį. Laidojimo direktorė Yolanda Zaparackienė tarė atsisveikinimo žodį ir pareiškė užuojautą likusiai šeimai savo ir jai pavestų organizacijų vardu. Po jos žodį tarė ir užuojautą pareiškė: LKV S-gos Detroito skyriaus vardu Mykolas Abarius, Uteniškų — Stasys Garliauskas, LB Michigano apygardos — Vytautas Kutkus, LB Windsoro apylinkės — Mykolas Kizis, savanorių — Stasys Šimoliūnas ir ALT S-gos Detroito skyriaus pirm. Albertas Misiūnas.

Atsilankusieji gausiai aukojo Lietuvių Fondui, Tautos Fondui ir Mišioms. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Rugsėjo 30 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje, kun. Alfonsas Babonas už velionio sielą aukojo šv. Mišias ir pradžioje pamokslą savo ir atsilankusiųjų likusiai šeimai pareiškė užuojautą. Vargonavo ir giedojo muz. Stasys Sližys. Lekcijas skaitė Albertas Misiūnas ir Matas Baukys.

Po mišių 35 automobilių vilkstinė amžinam poilsiui palydėjo į švento Kapo kapines. Kun. Alfonsui Babonui atlikus liturgines maldas, lydėjusieji buvo pakviesti pietų į švedų sveitinę. Nuliūdime liko žmona Valerija ir kiti šeimos nariai.

ŠAULIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

LŠST atstovų suvažiavimas įvyks Dievo Apvaizdos parapijos patalpose, spalio 31 ir lapkričio 1 d. d.

Spalio 31 d. 8 v. r. Kultūros centre pusryčiai iš toliau atvykusiems atstovams ir registracija. Mokestis 5 dol. Toliau vyks posėdžiai. 12 val. priešpiečiai. Vakarienė pradedama 7 val. vak. kokteiliais. Meninę programą atliks vokalinių moterų kvartetas muz. Stasio Sližio vadovaujamas. Šilta vakarienė ir po jos šokiai, grojant R. Kaspučio orkestrui "Romantika". Bilietai gauti pas Mykolą Abarių, Bronių Valiukėną ir Edvardą Milkų. Kaina 15 dol.

Lapkričio 1 d., sekmadienį, 10 v. r. visi renkasi į Kultūrinį centrą. 10:30 v. r. kun. Jonas Borevičius atnašauja šv. Mišias.

Visi šauliai dalyvauja su kuopų vėliavomis. Po mišių pasivažiavimas su kuopų atstovais. Posėdžių programą tvarko LŠST centro valdyba.

NAUJAS PATARNAVIMAS KASOJE

Detroito skyriaus Lietuvių Federalinė Kredito Unija KASA įsteigė naują patarnavimą: „Direct deposit of Social Security Checks“. Padavus pareiškimą, valdžios pensijos čekiai automatiškai atsiun-

A. A. VINCO ŠARKOS MIRTIES DEŠIMTMETIS

Minėdami žymaus teisininko a. a. Vinco Šarkos mirties dešimtmetį, maldose kartojome psalmės žodžius: "Man Tavo paskelbtas Teisynas didelis turtas, brangesnis už auksą, sidabrą". Tuo didžiojo Teisyno nuostatais jis ir rėmė visą savo gyvenimą. Įstatymo kodeksu jis laikėsi eidamas teisėjo pareigas, pilnutiniai išgyveno nerašytinius įstatymus, širdies meilės sukurtus šeimai, būdamas pavyzdingas ir taurus vyras bei tėvas, ir paveldėtus, savo gimtosios žemės syvais, parašytus įstatymus tėvynei ir tautai.

Teisininkas Vincas Šarka pradėjo darbą Lietuvoje kaip Apygardos teismo teisėjas, pasižymėjęs uoliu bei sąžiningu darbu buvo paskirtas Apeliacinių rūmų teisėju ir vėliau kaip teisės mokslų žinovas užėmė aukščiausią teisimo pareigą — Vyriausiojo tribunolo teisėjo.

Visuomeninėje veikloje jis nuo jaunystės dienų rėmėsi "Vilties" žurnalo skleidžiama tautine idealogija, jai būdamas ištikimas iki mirties. Aktyviai veikdamas tautinėse organizacijose, jis taip pat veikė ir lab-

čiami į nario čekių sąskaitą. **Pensininkams, norintiems šiuo patarnavimu pasinaudoti, pirmieji 40 čekių bus atspausdinti nemokamai. KASOS čekių sąskaitų patarnavimas yra veltui, nėra balanso apribojimo, ir už \$500.00 ar didesnę balansą, dabartiniu metu mokama 4.25%. Jei atsiųstų susidomėjusių pensininkų, kurie dėl sveikatos ar kitų priežasčių nepajėgia atvykti į KASĄ, KASOS atstovė mielai nuvažiuos į jų namus užpildyti reikalingas formas. Nepraleiskite geros progos pasinaudoti šiuo nauju patarnavimu — dėl platesnių informacijų, skambinkite į KASĄ, tel. 350-2350. Naujos šeštadienio valandos: 9:00 v.r. iki 1:15 v. p.p.**

(sk.)

daroje. Pradėta darba Lietuvoje su Raudonu Kryžiu, jis jį tęsė ir Vokietijoje, būdamas Wurzburgo stovyklos skyriaus pirmininkas ir vėliau Balfo įgaliotinis.

Gyvendamas Detroito buvo Balfo narys ir aukų rinkėjas, Vilties draugijos šimtininkas, Lietuvių fondo narys ir aukų rinkėjas, Detroito Lietuvių namų draugijos pirmininkas, šaulių sąjungos garbės teismo narys, priklausė Dariaus-Girėno klubui, buvo Tautinės sąjungos narys, veikė Detroito Lietuvių organizacijų centre, Lietuvių Bendruomenėje.

A. a. Vincą Šarką pažinau Lietuvoje, Vokietijoje su juo kartu dirbau Raudoname Kryžiuje, Balfe, Tautinės sąjungos veikloje, Amerikoje su s tikdavau įvairiuose suvažiavimuose bei seimuose. Kai jis kaip teisininkas Wurzburgėje laimėjo vieną svarbią bylą, UNRRA direktorius pasakė: "Šis džentelmenas, teisės žinovas lietuvis, tiktu ir Anglijos teisėjo kėdei".

Tokį džentelmeną Vincą Šarką aš pažinau gyvenimo kelyje, su juo ilgesnį laiką bendravau. Jis pilnai atitiko džentelmeno žodžio apybraižai — pavyzdingas išprusinto kultūvuoto tipo vyras. Veiksmuose ir žodžiuose santūrus, atsakingas, diskretus, kitam asmeniui lojalus, laikantis savo duotą žodį. Jo vidinį nusi-teikimą puošė tvarkinga apranga, maloni šypsena.

Džiugu, kad savo mirusio tėvo meilę įvertindama, jo nueitą gyvenimo kelią pagerbdama, duktė Izolda Šarkaitė-Černienė su vyru įstojo į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito skyrių.

Vyt. Kasniūnas

FOOD SERVICE MGR.

FULL TIME

Position for individual with bachelor degree in food—nutrition preferred. But will consider 90 hour food service course with 1 year full time experience. Call (201) 239-9300.

For interview. E. O. E.

(31-38)

RAŠINIŲ KONKURSA

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia RAŠINIŲ KONKURSA JAUNIMUI. Temos — 1. NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI, ir 2. KAIP IŠLAIKYTI JAUNIMĄ AKTYVŲ LIETUVIŠKOSE ORGANIZACIJOSE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (iki 35 m. amžiaus) dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai bei įvairių organizacijų vadovai, yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti anksčiau minėtom temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos trys premijos:

- I. — \$250.00
- II. — \$150.00
- III. — \$100.00

Premių paskirstymui, jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Tema turi būti pasirašyta slapyvardžiu. Kartu su tema, prisiųsti užklijuotą voką su vardu; adresu, ir amžiumi. Konkursą rašiniai turi būti prisiųsti iki sausio mėn. 15 d., 1988 m., sekančiu adresu; **Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.**

INTERNATIONAL INDUSTRIES

Algis Grigas, pirmininkas

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų giminės bei artimieji gali sėdėti už naujos Volgos ar žiguli vairo už penkių dienų! Arba: be palydovo, jiems patogiu laiku gali apsipirkti užsienio valiutos parduotuvėje Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje už jūsų nurodytą sumą — taip pat penkias dienas po jūsų įmokėjimo.

Šis patarnavimas siūlomas nuo lapkričio 1 d. iki balandžio 1 d.

Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.

INTERNATIONAL INDUSTRIES

10401 SOUTH ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS, 60465
TELEFONAS: (312) 430-0074

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

DRAUGO POKYLIS

Priartėjus auksiniam rudenėliui ir gamtai ruošiantis žiemos miegui, žmonės grįžta į vasarą ištuštėjusius namus, atsidaro salių ir mokyklų durys, atgyja kultūrinis ir pramoginis gyvenimas.

Dienraščio DRAUGO rudens pokylis įvyko š. m. rugsėjo 27 d. Martinique pokylių salėje. Pokylių ruošė renginių komitetas, vadovaujamas judriosios visuomenininkės Marijos Remienės, o programą vedė Balso pirmininkė Marija Rudienė. Invokaciją sukalbėjo pats Draugo moderatorius kun. Pranas Garšva.

Po vakarienos, tęsiant programą, M. Rudienė pristatė marijonų vienuolijos generalinį vyresnįjį kun. Donaldą Petraitį, kuris nuolat gyvena Romoje ir vadovauja marijonų ordinui. Tai pirmas lietuvis vienuolis išrinktas šios vienuolijos vyriausiuoju vadovu.

Lietuvių ir anglų kalbomis kun. D. Petraitis pasveikino Draugo vadovus ir visus dalyvius, linkėdamas sėkmingo kultūrinio darbo ir tikėdamas dienraščio kūrybingumu ir ištverme.

Lietuvių Fondo tarybos pirm. Povilas Kilius pasveikino Draugo redaktorius, bendradarbius, rėmėjus bei skaitytojus, linkėdamas ištvermės ir toliau išlaikyti lietuvių išeivijos tarpe ir įteikė Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos skirtą 2000 dol. paramą.

Visus nuotaikingai ir linksmai nuteikė aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko, pabėręs linksmų nuotykių iš šeimų gyvenimo, organizacijų veiklos ir spaudos. Tikrai, jo atlikta nauja ir taikli humoristinė programa buvo visų šiltai priimta ir atidžiai išklaušyta. Publika juokėsi ir plojo, plojo.

žodį tarė ir M. Rudienės pristatytas rezistentas ir politinis kalinys Vytautas Skuodis, susirinkusiųjų pagerbtas atsistojimu.

Programą užsklendė tėvų marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis, padėkojęs marijonų generolui kun. D. Petraičiui, rengimo komitetui, ypač jo pirm. M. Remienei, aktoriui V. Žukauskui, Vytautui Skuodžiui ir visiems atsilankiusiems ir praėjusiems spaudos leidimą.

Rūpestingo ir darbštaus komiteto pastangų dėka, salė buvo sausakimšai užpildyta ir pritrūko vietų. Programa buvo įvairi ir pravesiai puikiai. Ypatin- gai tiko aktorius Vitalio Žukausko taiklūs ir pastabūs škieai.

OPEROS SOLISTĖS MARYTĖS BIZINKAUSKAITĖS KONCERTAS

Toronto operos solistės Marytės Bizinkauskaitės koncertas įvyks š. m. spalio 18 d. (sekmadienį) 3 val. p. p. Jaunimo centro salėje, Chicagoje. Koncertą ruošia Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas, vadovaujamas Karolio Milkovaičio.

Marytė Bizinkauskaitė (populiariai vadinama soliste Maryte), yra trečios kartos lietuviškai, kalbanti lietuviškai, gimusi ir augusi Bostono apylinkėse. Baigė Bostono konservatoriją ir Curtis institute, Philadelphijoje gavo masterį iš operos. Kartu lavino balsą pas M. Kleinman Malas New Yorke ir kitur. Laimėjo Metropolitan operos konkursą jauniems dainininkams ir atidarė duris į operos pasaulį.

Ji yra paruošusi 30 įvairių operų vaidmenų, atlikusi 100 pasirodymų Ameri-

Sol. Marytė Bizinkauskaitė

koje ir Kanadoje. Chicago lietuviai pirmą kartą ją išgirdo su prof. Jeronimo Kačinsko vadovaujamu Berkeley muzikos kolegijos muzikiniu vienetu, Marijos auditorijoje, Chicagoje.

Solistė Marytė Bizinkauskaitė yra kylanti ir daug žadanti operos žvaigždė, kurią gauda didžiosios operos bendrovės. Su savo rečitaliais ji yra aplankiusi didesnes lietuvių nausėdijas ir susilaukusi palankiausių

įvertinimų. Amerikiečių muzikos kritikai labai teigiamai įvertina jos balsą ir atlikimo techniką.

Apie lietuvišką solistę Marytę ir jos pasirodymus, galima būtų prirašyti daug, nes jos pasirodymas ir atlikimas pasiimtų vaidmenų yra labai rimtas ir teigiamai vertinamas, bet geriausiai ją išklausti ir susidaryti savo nuomonę. Tad neužmirškime spalio 18 d. 3 val. p. p. atvykti į Jaunimo

Vasario 16 gimnazijai remti centrinio komiteto vadovai: Pirm. K. Milkovaitis, B. Jasaitienė ir inž. R. Vaitys.

centrą ir išgirsti jaunąją operos žvaigždę Marytę Bizinkauskaitę. Solistei akompanuos muzikas Robertas Mockus.

Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas, prisiglaudęs prie PLB valdybos švietimo komisijos, vadovaujamos vicepirm. B. Jasaitienės, rūpinasi gimnazijai lėšų telkimu ir mokinių skaičiaus didinimu. Gimnazijai lėšos labai reikalingos, nes vykdomi pilies atnaujinimo darbai ir kiti įrengimai. Nors vokiečių administracija stambiais sumomis remia gimnaziją ir statybas, bet ir lietuviams reikia įnešti savo dalį.

Išgirsime kvietėjų balsą, dalyvausime jaunosios solistės rečitalyje, tuo paremdami vienintelę lietuvių

gimnaziją laisvajame pasaulyje.

Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje, o koncerto dieną, prie įėjimo.

MARGUČIO 55 METŲ SUKAKTUVINIS POKYLIS

Seniausias lietuviškų radijo laidų MARGUČIO 55 metų veiklos paminėjimas ruošiamas š. m. spalio 24 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Minėjimo organizavimu ir svečių sukvietimu rūpinasi veikloji visuomenininkė Irena Kriaučiūnienė su talkininkėmis: D. Dundziliene, S. Džiūgiene, R. Rudaitiene, D. Sleniene, A. Krutuliu, G. Rimkiene, Petru Petručiu. Programoj bus grįžta į praeities laikus ir prisiminta veikla. Įdomų programos gabalą ruošia baletos solistė Violeta Karosaitė.

Margutis yra beveik centrinė ašis apie kurią sukasi visa Chicago lietuvių veikla. Kiekvieną vakarą girdime lietuviškos veiklos pranešimus, padarytus pasikalbėjimus su žinomais veikėjais, apie lietuviybės išlaikymo rūpesčius, apie ok. Lietuvos padėtį bei disidentus. Be Margučio lietuviškų radijo laidų, Chicago lietuvių gyvenimas būtų skurdesnis, o organizacijų veikla silpnesnė.

Margučio vedėjas ir komitetas prašo dalyvauti pokylyje bei minėjime ir tikisi nuoširdžios organizacijų paramos, dalinai atsilyginant už Margučio paslaugas.

Rezervacijas priima komiteto narė Sofija Džiūgienė, telef. 925-3682 (po 6 val. vak.) ir Genė Rimkienė, telef. 246-1938, o taip pat ir Margučio raštinė telef. 434-2241.

KUN. JONO BOREVIČIAUS, SJ, PAGERBIMAS

Jėzuitui kun. Jonui Borevičiui suėjo 50 metų sėkmingai dirbantis lietuvių tarpe. Jo kunigystės 50 metų sukakčiai paminėti yra susidaręs komitetas, kuris vadovaujamas solisto Vaclovo Momkaus, ruošia kun. J. Borevičiaus veiklos paminėjimą š. m. spalio 25 d. Jaunimo centre, šia tvarka: 3 val. p. p. tėvų jėzuitų koplyčioje padėkos Mišios, dalyvaujant vysk. V. Brizgiui. Pamokslą pasakys kun. Pr. Garšva, MIC, giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonuos Darius Lapinskas.

4 val. p. p. (tuoj po pamaldų), didž. salėje akademija ir meninė dalis. Kalbės dr. Petras Kisieliū, dainuos operos solistas Jonas Vaznelis, prie pianino muzikas Darius Lapinskas. Vakariene, sveikinimai ir jubilijato kun. Jono Borevičiaus žodis.

Draugo baliuje dalis svečių. Iš kairės sėdi: E. Barienė, dr. A. Ruibienė, gen. konsulas V. Kleiza, A. Kleizienė ir L. Kilienė; stovi A. Ruibys, St. Baras ir dr. A. Razma.

V. Rimšelio nuotr.

Milwaukee's lietuvių pasitarimas su konsulu V. Kleiza dėl dalyvavimo Folk Fair. Iš kairės: kons. V. Kleiza, tautinių šokių grupės "Klumpė" vadovas St. Milašius ir rengimo komiteto spaudos informatorė M. Neumanienė. G. Damašiaus nuotr.

• **Milwaukės lietuviai** ruošiasi Holiday Folk mugei, kuri įvyks lapkričio 20-22 d. Wilwaukėje, Wisc.

Mugėje dalyvauja virš 50 tautinių grupių su savo menine programa. Lietuviai toje šventėje dalyvauja jau keturioliktus metus. Mugę aplanko virš šimtas tūkstančių žiūrovų.

Lietuvius šventėje atstovaus tautinių šokių grupės "Klumpė", "Spindulys" ir "Gintaras". Tam reikia nemažai pinigų, tad rengėjai kreipiasi į visuomenę, prašydami paramos. Aukos siųsti šiuo adresu: Holiday Folk Fair, c/o Vilija Sužiedelis, 21685 W. Morton Dr., Lake Villa, Ill. 60046.

(mn)

IŠ VYČIŲ SUVAŽIAVIMO DAYTONE

Rugsėjo 25-27 d. Dayton, Ohio įvyko Lietuvos Vyčių Vidurio - Centro apygardos suvažiavimas. Kuopų atstovai suvažiavo iš Clevelando, Detroito, DuBois, Pittsbur-

gho, Saginaw ir Southfield. Posėdžiai vyko Roadway Inn viešbutyje. Buvo išrinkta nauja apygardos valdyba: Kun. Gediminas Kijauskas, SJ — dvasios vadas, Pranė Petkus — pirmininkė, Aldona Ryan — vicepirmininkė, specialieji projektams, Rūta Gužauskas — vicepirmininkė narių reikalams, Jonas Baltrus — vicepirmininkas jaunųjų reikalams, Marijona Gražulis — sekretorė, Charles Mačutas — išdinininkas, Juozas Ivoška ir Mykolas Pant — tvarkdariai, Marija Vaglia — Lietuvos reikalų komiteto pirmininkė, Pally Miller — kultūros komiteto pirmininkė, Alvina Luiza — apeigų komiteto pirmininkė, Vincas Gražulis — spaudos reikalams.

Šeštadienio rytą susirinkusieji išklusė paskaitą vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus tema.

Vakare Lietuvos salėj vyčiai susirinko banketui, ku-

rio metu Clevelando Vyrų Oktetas su soliste Irena Grigaliūnaite padainavo liaudies dainas. Jaunimo grupė, Daytono Vėjeliai, gražiai pašoko.

Sekmadienį visi dalyviai susirinko šv. Kryžiaus bažnyčion mišioms, kurių metu vysk. Paulius Baltakis prisakdino naują vyčių valdybą.

Po pietų bažnyčioj vyčiai prisiminė mirusius kuopų narius. Jų atminimui uždegtos žvakės. Klebonas kun. Vaclovas Katarskis buvo pamaldų celebrantas.

Vincas Gražulis

ATGAIVINTAS LIETUVIŲ KULTŪRINIS DARŽELIS

Rockefellerio parke, Clevelande yra 23-jų tautų kultūriniai darželiai, kurie dėl susidariusių aplinkybių nėra tinkamai prižiūrimi ir gerokai yra apleisti.

Clevelando miesto savivaldybė susirūpino istorinių darželių likimu ir paskyrė nemažą sumą pinigų jų atgaivinimui, priežiūrai ir saugumui.

Šiais metais lietuvių darželio komitetas, vadovaujamas Vinco Apaniaus, darželį sutvarkė, apšodino gėlėmis ir jame, rugsėjo mėn. 13 d. atšventė 50 metų sukaktį. Į šią šventę buvo atvykusi buvusi clevelandietė, ilgametė darželio komiteto narė Marija Miščikienė, dabar gyvenanti Floridoje. Ji sveikino dabartinio komiteto ryžtą atgaivinti lietuvių darželį, Rockefellerio parke. Pirmininkas V. Apanius dėkojo prie pagražinimo darbų prisidėjusiems: Stefanijai Stasienei, Petruui Kaunui, Kazei Vaičeliūnienei, o ypatingai jau-

SEWING MACH OPRS.

Leading sportswear mfg. loc. in the Port Jersey Development, requires exp. sewing mach opers. RECEIVE A \$100 BONUS AFT. 4 WEEKS OF EMPLOYMENT. Apply in person Mon.-Fr. 7:00 a.m. — 3:00 p.m. at

111 Port Jersey Blvd. J. C. Call 201-435-3307 for directions. (37-43)

EXPERIENCED OPERATOR

NEEDED FULL GARMENT OPERATOR. APPLY IN PERSON TO: I & C CONTRACTING, 7224 16th AVENUE, BROOKLYN, N. Y. 11204, or CALL: 718-234-0286. (33-39)

CABINET MAKER

For custom cabinet shop in Warren area. 5 years professional experience. Layout, cut up assemble, install. Good reference. Wage based on demonstrated skill. 313-754-4270. (38-44)

FOOD SERVICE

Full time position available. Mature reliable person to assist in kitchen for large private residence. Own transportation a must. Please call between 9-4 for appt. 215-459-4125 (37-43)

Supažindinkit savo bičiulius su DIRVA.

Atsiųskit jų adresus.

Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

noms talkininkams Vijai, Ramai, Aidai ir Gajai Bublytėms. Painformavo apie numatomus darželio išpuošimus ir Clevelando miesto savivaldybės apsaugos planus. Visus kvietė tapti kultūrinio darželio nariais ir talkininkais.

Tą pačią dieną Kultūrinių Darželių Federacija šventė tradicinę viso pasaulio tautų dieną. Į parą išjungė ir lietuviai. Lietuviai plakata nešė, tautiniais drabužiais pasipuošusios jaunos lietuvaitės: Julija Minčkaitė ir Kristina Motie-

jūnaitė. Po jų žygiavo Gaja Bublytė ir nemaža grupė lietuvių. Išklmės vyko Amerikos Veteranų Taikos darželyje, prie Washingtono paminklo. Išklmėse dalyvavo Clevelando miesto meras, katalikų, protestantų ir žydų religijų dvasiškiai ir kiti aukšti miesto pareigūnai. Programą atliko čekų skautai, kiniečiai ir negrų jaunimas. Po programos, Darželių Federacija visus dalyvius pavašino šaltais gėrimais ir pyragais.

J. Budrienė

Naujieji DIRVOS prenumeratoriai gauna dovanai viena mūsų leidinių pasirinktinai

DIRVOS prenumerata metams 17 dol. Visiems naujiems prenumeratoriams išsiųsime veltui pasirinktinai vieną Vilties leidinių: Vytauto Alanto romaną "Aušra Paliūnuose" ar Jono Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva".

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 17 dol. už Dirvos prenumeratą ir pageidauju gauti veltui:

☐ V. Alanto "Aušra Paliūnuose"

☐ J. Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva"

Prašau siuntinėti DIRVĄ žemiau nurodytu adresu:

Pavardė ir vardas

Adresas

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE

Priekabės

Vladas Vijeikis

Nežinau ar tai senatvės pažymys ar šiaip jau iš prigimties esu labai priekabinas. Pamatau žmogelį šaligatvyje ir baisiai norisi prikibti. O kodėl tu eini kairę puse? O kodėl tavo barzda jau metai neskusta? O kodėl tavo kelnės kažkiškos neišaiškinamos spalvos? Nekenčiu neaiškių spalvų. Nuėjęs į susirinkimą, ieškau ką rengėjai ne taip padarė. Čia tai kad ir ne priekabiam yra ko kabintis. Susirinkimas prasižada valandą vėliau. Rūkankieji nesuvaryti į atskirą gardą. Atsilankiusieji nesuskirstyti pagal partijas. Pusė jų tavo priešai. Kaip tu prie tokių šalia atsisėsi.

Dabar užkliuvau ir kabinuosiu prie Dirvos. Kiekviena numeryje, gražiai rėmeliais apvedžiota toks sakiny: "Skaitykite ir platinkite Dirvą". Tai kas čia per aukštos kultūros pasireiškimas? Jeigu aš sumokėjau už Dirvą, tai ir skaitysiu. Negi silkėm vynioti tą laikraštį užsisakau. Tegul ten Sovietijoje į laikraščius silkes ir tabaką suka. Aš turiu kitokias, moderniškas priemones, silkėm transportuoti. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo labai populiarius šūkis: "Laukinis žmogus laikraščio neskaito". Visai neblogai pasakyta, bet neišlaiko logiško pakenkimo. Klausimas: kas laukinis? Jeigu sėdi namie, esi naminis, jeigu sėdi lauke, tu laukinis. Aš labai mėgstu skaityti laikraštį porčiuje. Reiškia, skaitau lauke. Tai esu laukinis? ir vistiek skaitau. Mat prie ko

logika gali privesti. Dabar viena kita mintis dėl posakio "platinkite". Kažin kadais siūdinausi kostiumą. Pasiuvo šiek tiek siauroką. Tai sakau siuvėjui: "paplatink". Tas biesas, kad praplantino tai du žmogėnai su listų ir dar vietos liktų. Man užtenka Dirvoje penkių skilčių. Kam ją praplatinginti. Kartais redaktorius susigalvoja ir patalpina tris plačias skiltis. Va čia jau praplatinimas. Tai yra skilčių praplatinimas. Tokio platumo penkios netilptų. Nepatinka man ir Dirvos raidžių spalva. Juoda. Lyg koks gedulas. O kodėl nespausdinti žaliai? Žalia spalva daug malonesnė ir akys tokią spalvą daugiau mėgsta. O geriausia būtų jeigu spalvomis straipsniai būtų pažymėti. Raudonai: labai svarbūs, kurių negalima praleisti, žaliai: kurie agrikultūros reikalus tyrinėja ir šiaip jau mums miestiečiams mažos reikšmės teturį straipsniai. Pilkai: nereikšmingi įvairių dienų įspūdžiai ir menkų veikėjų pasisakymai. Geltonai: visi geltonosios spaudos rašiniai. Bus sunku įskaityti, bet geltonąją spaudą, kaip parodė patyrimas, skaito. Tad perskaitys nors ir specialiais akiniais. Mėlynai: apie dangų, rojų ir kitas sunkiai pasiekiamas tolybes. Šviesiai mėlynai: galima būtų poeziją patalpinti. Tie poetai padebesėliais skraido. Čia ir būtų jų spalva. Tamsiai mėlynai: apie tamsius įvykius. Ar bus veiksmų konferencija. Ar veiksniai jau susitarė

veikti. Juodai: čia nėra klausimo. Visi nekrologai. Tinkamiausia spalva. Būtinai skelbimai. Nes gi biznierių, geroką kruvą dolerių išdėjęs, nori matyti savo produktą ryškiai parodytą. Violetiniai: visus tuos, kurie į ankstyvesnes spalvas nesutelpa. Ružavai: čia tik tokie pasisakymai, kur nesuprasi ar komunizmą giria ar peikia, ar tik šiaip sau postringauja.

Na, ar ne geras pasiūlymas? Gavęs Dirvą, žvilgtelėjai ir žinai kokį straipsnį skaityti, kurį praleisti, o prie kurio nusikeikti. Didelis laiko sutaupymas.

Ir išvirto priekabės į patarimus. O priekabė ir patarimai tai kaip seserys dvynukės. Senovės lietuviai sakydavo: ir prikibo, kaip dielė. O tos priekabingos dielės daug kam sveikatą pataisė. Duoda tiems mediciniškiems gyvulėliams blogą kraują iščiulpti ir žmogelis atsigauna.

Priekabiavimas nėra mano išradimas. Atsiranda ir skaitytojų (šiuo tarpu tik viena), kuri sako: nerašyk, nerašyk, tu velnio vaike!" Paskutinius du žodžius perskaityti galima tarp eilučių. Toks skaitymas pats įdomiausias.

Daugumas skaitytojų apsišvietę žmonės (kam gi Dirva savo pastangas dėtu), jie priekabių ieško politinėje, moralinėje ar asmeninėje srityje. Bet yra tokių, kurie į viską žiūri iš finansinės pusės. "Sumokėjau pinigų. Duokite man produktą, kurio aš noriu". Pritariu. Vadovaudamasis tuo geru, stipriai pagrįstu principu, ėmiau galvoti. Sunkus tai darbas. Reikalauja daug įtempimo. Tad.

Dirva apytikriai išeina 51 kartą per metus. Turėtų 52 kartus, bet redakcija gal pavargsta, o gal tiesiai aptingsta. Kadangi tokių nuodėmių ir mes turime, tad kam čia mesti akmenį. Tai gi, aš ėmiau ir paskaičiavau. Tai nebuvo lengvas reikalas. Daugybės lentelės senai užmiršta, nors tiesą pasakius, nemokėjau ir tada kai jos mirtinai reikėjo (pradžios mokykloje). Tad prisėdau prie skaičiavimo mašinos. Kaip gerai, kad yra gudrių žmonių, kurie tokias mašinas mums pateikia. Pradėjau skaičiuoti. Dirvos 51 numeris per metus.

Skaitytojai moka \$17.00 per metus.

Atskiuro numerio kaina skaitytojui: 33.3333333 cent.

Dirvos puslapyje yra 5 skiltys.

Viena skiltis 16 in.

Dirva turi 16 pusl.

Viename numeryje telpa 1280 in.

Mano straipsnis užima 36.5713287 in.

ANTRO KAIMO šio sezono plakatas (dail. Vincas Lukas, fotografija: Eugenijaus Būteno ir Larry Naples). Laukinius Vakarų užkariauti pasiruošę: Vida Gilvydienė, Romas Stakauskas, Eugenijus Būtenas, Indrė Toliušytė, Edvardas Tuskenis ir Alida Vitaitė. Taikinyje Algirdas Titus Antanaitis — prievaizda.

ANTRAS KAIMAS

1987m., spalio 10, 11, 17, 18, 24

PLAYHOUSE 2515w. 69th. Street
Bilietai: Gifts International
2501w. 71st. Street
471-1424

Vienas in. skaitytojui kainuoja 0.02578125 c.

Mano straipsnio kaina skaitytojui: 0.86745 c.

Tad sąžinės graužiamas (kažkur dar dalelę netyčiomis užsilikusi) pareiškiu: Kiekvienam skaitytojui, kuris pristatys man notaro patvirtintą pareiškimą, kad jis mano straipsnio neskaitė, tuojau pat bus išmokėta aukščiau paminėta suma.

Deja, nuo taksų tas nebus atskaičiuojama. Prašau aiškiai pažymėti ar norite čekiu ar grynais pinigais. Kadangi paštu siųsti pinigus nepatartina, tad reikės laukti asmeninio susitikimo.

P. S. Šis straipsnis ilgesnis. Patys paskaičiuokite kiek iš manęs norite nuaukščiau paminėta suma. lupti.

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems - \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų" \$ 13.00
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta" \$ 11.00

Žemiau išvardintiems leidiniams duodama nuolaida 50%

Amerikos lietuvių istorija — A. Kučas \$10.00, Rubajatai — E. SaSntvaras \$7.50, Atspindžiai ūkanose — V. Alantas — \$6.00, Dialogas su lietuviais — B. Raila \$6.00, Paŕikimas — F. Kirša \$4.00, Gluosnių daina — A. Vaičiulaitis \$3.00, Lietuvių kalbos veiksmazodžių aspektai — L. Dambriūnas \$4.00, Pulgio Andriūšo raštai, 1 tomas \$5.00.

Šį skelbimą iškirti ir pageidaujamas knygas pažymėti.
Kaina US dol.

J. KAPOČIUS, P.O.Box 752, CATUIT, Mass. 02635
Tel. (617) 426-6991

Vardas, Pavardė

Adresas

A. A.

MEČIUI JAUNIŠKIUI

po sunkios ligos iškeliavus amžinybėn, liūdesio prislėgtai žmonai Dr. RŪTAI, dukrai EGLEI DUOBIENEI su vyru ir dukrele bei visiems giminėms šiame krašte ir užjūriuose, reiškiamo užuojautą ir, netekę nuoširdaus draugo, liūdime kartu su jais.

Elena ir Henrikas
Andruškos

Long Island, N. Y.

A. A.

MEČIUI JAUNIŠKIUI

mirus, jo žmonai, brangiai Dr. RŪTAI JAUNIŠKIENEI, šeimai ir artimiesiems reiškiamo širdingiausią užuojautą ir kartu liūdime.

Eugenija ir Andrius
Mackevičiai

FILATELIJA

Nr.8

Antanas Bernotas

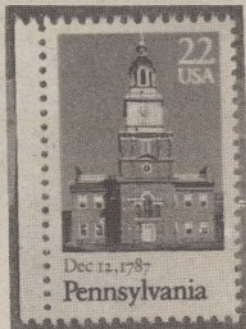
JAV tarp kitko išleido ir šiuos naujus pašto ženklus: 1. Rugpiūčio 15 d. išleistas 10 centų pašto ženklas su indėnų vadu Red Cloud (Raudonasis debesis).

Red Cloud (1822-1890) gimė dabartinėje Nebraskos valstijoje prie North Platte vietovės. Jo laikais baltieji kolonistai veržėsi į vakarus, išstumdami indėnus iš jų apgyventų teritorijų. Ypačiai indėnai kentėjo, kai baltieji kolonistai be atodairos naikino buffalo stumbrus, kuriuos jie laikė savo pagrindiniu maistu. Buvo prieita prie kelių stambių susirėmimų tarp indėnų ir amerikiečių kariuomenės. Čia atsimitinos 1877 m. generolo George Custer kautynės ir mirtis. Vadas Red Cloud kovose vadovavo savo Oglala Sioux

indėnams ir labai pasižymėjo.

2. Rugpiūčio 26 d. išleistas 22 centų pašto ženklas Pennsylvanijos valstijai paminėti.

Pennsylvanija, pati didžiausia vidurio Atlanto valstija, apima 45,333 kv. mylių plotą ir turi virš 10 mil. gyventojų. Valstija gavo savo vardą, kai Anglijos karalius Charles II 1681 m. perleido dalį savo kolonijų kvakeriui William Penn. Valstija pradžioje buvusi žemės ūkio kraštas, kai vėliau Allegheny kalnuose buvo rasti gausūs anglies, geležies rūdos, naftos ir kitų metalų ir mineralų klodai, tapo viena žymiausių pramonės valstijų. Pradžioje

valstijos sostinė buvo Philadelphia, bet nuo 1812 m. perkelta į Harrisburg miestą. — Ir lietuviams Pennsylvanija labai gerai žinoma. Tik atsiminkime "mainerius" iš Mahanoyaus, Scrantono, Wilkes-Barre ir Philadelphia miestų, kur jie kūrė savo parapijas, draugijas ir leido savo laikraščius ir knygas.

VATIKANAS pernai išleido pašto ženklus paminėti šv. Jono iš Dievo įsteigtą bonifratų vienuoliją.

šv. Jonas iš Dievo (itališkai Giovanni di Dio, 1495-1550), slaugytojų ir ligonių patronas, buvo kilęs iš Portugalijos, bet gyveno ir veikė Ispanijoje. Jaunystėje patyręs daug vardo ir neteisybių, buvo patekęs į silpnapročių ligoninę ir pamatė, kaip baisiai su ligoniais ten elgiamasi. Išėjęs iš ligoninės su gerų žmonių

pagalba, pats 1537 m. Granadoje įsteigė ligoninę. Vėliau panašią ligoninių buvo daugiau įsteigta Ispanijoje ir Italijoje. 1571 m. buvo įsteigta brolių bonifratų vienuolija, o 1586 m. ir ordenas. Šventuoju buvo kanonizuotas 1609 m. Jo šventė yra kovo 8 d.

— — —
VENEZUELA išleido seriją pašto ženklų paminėti Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitui tame krašte 1986 m.

Popiežius Jonas Paulius parodytas įvairiose pozose ir prie gražesnių krašto vaizdų. Čia dedame 5.25 bolivarių pašto ženklą, kuriame popiežius parodytas prie kalnų upės krioklių. Ir kiti Pietų Amerikos kraštai, kuriuos popiežius aplankė, taip pat išleido pašto ženklus.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• SPALIO 17 D. Pabaltiečių vakaras Lietuvių namuose. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių sąjunga ir Estų taryba.

• SPALIO 25 D. Skautininkių Draugovė pristato Aurelijos Balašaitienės romaną SKEVELDROS.

• SPALIO 31 D. Neringos tunto tradicinis balius.

• Lapkričio 7-8 D. D. Lietuvių Dienos.

• LAPKRIČIO 14 D. P.L. J. S. Clevelando skyrius ruošia koncertą paremti Jaunimo kongresą Australijoje.

• LAPKRIČIO 21 D. L.K. V.S. Ramovės kariuomenės šventės minėjimas.

• LAPKRIČIO 28 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas ir balius.

• GRUODŽIO 6 D. Vytauto Skuodžio pristatymas Clevelando visuomenei Lietuvių Namuose. Rengia ALT Clevelando skyriaus valdyba.

1988 M.

• VASARIO 28 D. Taupos kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas.

• BALANDŽIO 9 D. Kultūrinių darželių draugijos koncertas.

• BALANDŽIO 16-17 D. Ateitininkų šventė.

• BALANDŽIO 30 D., šeštadienį, Lietuviškos skautybės Fondo vakaras Lietuvių Namuose.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

LABIRINTO SPRENDIMAS

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

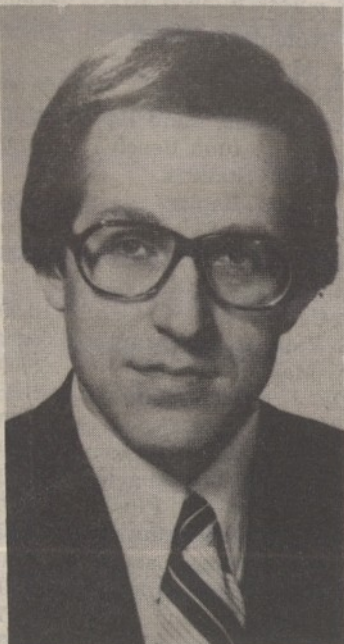
DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

• **Dr. Aleksandra Klimienė** po sunkios ligos mirė š. m. spalio 11 d. palikusi nuilūdime vyrą Bronių ir tris sūnus bei kitus artimuosius.

Atsisveikinama su velione trečiadienį, spalio 14 d. Jakubauskų laidojimo namuose.

Dirva reiškia nuoširdžią užuojautą velionės vyrui, sūnams ir visiems artimiesiems.

SĖKMINGAS SKAUTIJOS SUSIBŪRIMAS

Spalio 9-12 d.d. Beaumont stovyklavietėje, netoli Clevelando, įvykusioje LSS III-je Tuntininkų Konferencijoje dalyvavo virš 50 skautijos vadovų ir vadovų. Pagrindinė tema buvo pasiruošimas 1988 m. įvykstančiai LSS VII Tautinei Stovyklai.

Lygiagrečiai ten pat vyko ir skautų vyčių - vyresnių skautų suvažiavimas, sutraukęs taip pat virš 50

Prie a. a. Br. Nainio karsto Visų Sielų kapinėse š. m. rugsėjo 26 d. Vidury našlė s. Elena Nainienė, dešinėje sūnus Česlovas ir giminės. V. Bacevičiaus nuotr.

aktyvių ir entuziastingų jaunuolių. Sekančiam numeryje bus platesnis aprašymas.

• **Komp. Alfonso Mikulskio** dainų ir giesmių pirmosios knygos ir Čiurlionio ansamblio dviejų plokštelių albumo "Tėvynės dainos, jūs auksinės" sutiktuvės įvyksta spalio 18, sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių namų salėje. Tą pačią dieną 10 val. ryto Dievo Motinos šventovėje bus aukojamos mišios už a. a. Alfonso Mikulskio sielą jo mirties ketverių metų proga. Visi kviečiami dalyvauti mišiose ir A. Mikulskio kūrybos darbų sutiktuvėse.

• **Clevelando Neringos tuntas** Lietuvių Namų salėje ruošia tradicinį vasarai palydint kaukių balių, šeštadienį, spalio 31 d. 7 val. vak. Bus kokteiliai, o po to seks programa, skani vakarienė ir šokiai. Gros "Slogar Ensemble". Kaukės neprivalomos, ateikite, nes vakaras bus pilnas įdomių kaukių ir vaizdų, skanių valgių, ir netikėtumų.

Dėl bilietų, prašome kreiptis į Marytę Puškorienę, tel. 486-8613.

• **Pabaltiečių bendravimo vakaras** įvyks šeštadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak. Lietuvių Namuose.

Programą atliks Philadelphia latvių muzikos ansamblis MELIODIJA. Bus šilta vakarienė, muzika ir šokiai. Bilietai po \$12.50 gaunami pas A. Mackuvienę — tel. 692-2031 ar B. Pautienę tel. 383-8225. Pelnas skiriamas bendrai Pabaltijo valstybių laisvini-mo veiklai.

Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas (ALT Skyriu, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba).

Vinco Gelgoto plaukų kirpyklos kainos: pensininkams ir vaikams \$4.00, vyrams \$8.00 už reguliary plaukų nukirpimą. 687 East 185 Street.

• **Pianisto Antano Smetonos** koncertas įvyks ši sekmadienį, spalio 18 d. 4 val. p. p. The Cleveland Museum of Natural History Murch auditorijoje, 10600 East Blvd., Clevelande.

Programoje Bacho, Schumanno ir Schuberto kūriniai. Rengia Music Teachers National Assn.

Visi kviečiami atsilanky.

Pranešame, kad š. m. spalio 11 d. Clevelande mirė

A. A.

DR. ALEKSANDRA PACEVIČIŪTĖ-KLIMIENĖ

Atsisveikinimas įvyks š. m. spalio 14 d., trečiadienį, 7 val. vak. Jakubauskų laidojimo namuose.

Laidojama spalio 15 d., ketvirtadienį, 9:30 val. r. iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

Nuliūdę

Vyras Bronius ir trys sūnūs
Edvardas ir žmona Vilija
Algis ir žmona Linda
Raimundas.

A. A.

DR. ALEKSANDRAI KLIMIENEI

mirus, vyrui BRONIUI, sūnams EDUI ir VILIJAI, ALGIUI ir LINDAI bei RAIMUNDUI ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

Aurelija ir Marcelinas
Žitkai

SAVAITINĖ RADIO PROGRAMA,
GIRDIMA SEKMADIENIAIS
6:00 — 7:00 VAL. VAKARO.

RADIO STOTIS

WCpn
90.3

Programos vedėjas Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Oh. 44121
Tel. (216) 382-9268

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKURĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.
SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME AUKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:

- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- IRA
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS ISSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:

- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

DIRVA

RYŠIAI SU TAUTA

PLB, PLJS, Kanados ir JAV LB-nių rūpesčiu rengiamoj politinėj konferencijoj, įvykstančioj š. m. spalio 23-25 dienomis Washington, vienu iš aktualių klausimų bus ryšių su tauta klausimas. Pranešimus ta tema pateiks dr. Bronius Nemickas, Juozas Kojelis, Mykolas Druga, Viktoras Nakas ir dr. Romualdas Mišūnas.

Konferencijoj bus skiriama apsčiai laiko išseivijai jautriai tariamų nacių karo nusikaltėlių paieškos temai. Šią temą analizuos dr. Ro-

mas Vaštokas iš Kanados, dr. Saulius sužiedėlis iš Washingtono, ir adv. Povilas Žumbakis iš Chicagos.

• **Dr. Stasys Bačkis**, Lietuvos Diplomatinijos šefas, tars sveikinimo žodį atidarant LB rengiamą politinę konferenciją š. m. spalio 23 d. Washington.

• **Ark. Jonas Bulaitis** paskirtas popiežiaus pranešimui Iranui ir jo postas bus Teherane. Iki šiol popiežiaus nuncijs pareigas ėjo Centrinės Afrikos respublikoje, Čade ir Konge.

• **ALT S-gos Tarybos** narių ir skyrių pirmininkų suvažiavimas įvyks š. m. spalio 18 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje. Posėdžio pradžia 11 val. ryto.

Darbotvarkėje: Tautinės spaudos ryšiai su Sąjunga; Vyr. valdybos santykiai su skyriais. Tautinės Kultūros Fondo steigimo reikalai ir einamieji reikalai.

• **John Kancevičius**, Lawrence, Mass., Dirvos didelis rėmėjas, kiekvienais metais atsiunčias stambesnę auką, šiais metais atsiliepdamas į mūsų prašymą paramos, atsiuntė tūkstantį dolerių. Širdingai dėkojame už paramą ir stiprinančius žodžius.

• **Sol. Aldona Stempužienė** dainuos liaudies dainas Lietuvių Tautodailės Instituto atidaryme spalio 25 d. 2 val. p. p. Balzeko muziejuje, 6500 So. Pulaski Rd., Chicagoje. Jai kanklėmis pritars Emilija Sakadolskienė.

LOS ANGELES NEOLITUANAI SIUNČIA ATSTOVĘ Į JAUNIMO KONGRESĄ

Nauja šluota — gerai šluoja Vos tik išrinkus Audronę Gulbinienę Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininke, ji tuoj pat pažadino iš apsileidimo ir tinginystės miego Los Angeles padalinį. Su Kudirkos varpu ji suskambino "kelkitės, kelkitės..." ir jei dar kiek gyvi esate — pasiųskite savo vieną jaunesnės kartos

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

S. Jurgaitis, Cleveland ..25.00
K. Laikūnienė, Cleveland 20.00
B. Bielevičius, Somerdale 5.00
V. Čyvas, Cleveland10.00
Iz. Jonaitienė, Euclid15.00
L. Raslavičius, Elk Grove 5.00
K. Sragauskas, Detroit .. 5.00
S. Klimas, Little Falls .. 3.00

atstovą į Jaunimo Kongresą Australijoje.

Pagaliau mums nieko kito neliko, kaip vykdyti Vyriausios Valdžios įsakymą. Kol Daivai Čekanauskaitei sutikus, mes kita dalelė Los Angeles neolitanų atėjom su pinigine paramą šią Korp! Neo-Lithuania reprezentacinę kelionę paremti, nes Korp! išdas pas mus gana liesokas.

Paprašyti kolegos, šiam kilniam lietuviško jaunimo susibūrimo tikslui, aukavo:

Po \$100.00 Ed. Balceris, Em. Jarašūnas, R. Mulokas, A. Pečiulis, S. Petravičius, L. Tumaitė.
Po \$50.00 D. Balcerytė, V. Burokas, A. Mažeika, R. & R. Tumai.

\$40.00 A. Markevičius.
Po \$25.00 V. Aleksandrūnas, J. Gediminienė, J. Rukšėnienė, D. Gudauskaitė.
Po \$20.00 E. Gedgaudienė, R. Vitkienė ir \$10.00 L. Wheeler.

Vyriausia valdyba mielai sutiko likusią išlaidų sąrašą užpildyti.

Korporantiškas ačiū visiems. (eb)

Parama Dirvai

R. Belzinskas,
Richmond Hts.20.00
J. Skuodas, De Kalb10.00
V. Civinskas, Cleveland 30.00
A. Kašuba, St. Petersburg 15.00
Dr. K. Pautienis,
Pompano Beach20.00
J. Rumbutis, Geneva12.00
P. Endzelis, Riverton20.00
K. Damijonaitis,
Deerfield Beach10.00
A. Grinius, Detroit10.00
J. Liaukus, St. Petersburg 10.00
J. Kriščiūnas, Canton10.00
J. Rūtenis, Hyannis10.00
D. Mackialienė,
St. Petersburg20.00
J. Juozaitis, Juno Beach 50.00
J. Garla, Juno Beach17.00
Rev. E. Statkus,
Grand Rapids 5.00
V. Kidolis, Woodhaven ..23.00
M. J. Jason, Greenwich 25.00
R. Ambraziejus,
Columbia10.00
Š. Valiukėnas, Springfield 50.00
F. Masaitis, La Mirada ..25.00
Dr. J. Kriaučiūnas,
Putnam15.00
L. Jurkūnienė, La Grange 25.00
Br. Raila, Los Angeles ..25.00
Gr. Siliūnienė, Flushing 50.00
A. Česonienė, Linwood .. 5.00
Dr. J. Jakštas, Lakewood 30.00
J. Račius, Phoenix 5.00
K. Leknius, Sun City ..10.00
L. Kirkus, Palos Hills10.00
A. Barčas,
Downers Grove20.00
V. Mažeikienė
Lake Zurich50.00
H. Bitėnas, Elizabeth10.00
K. Jankūnas, Lodi10.00
J. Ramanauskas,
Metuchen25.00
V. Česnavičius,
Richmond Hill25.00
A. Petrauskas, Pasadena 10.00
J. Preibys, Detroit10.00
A. Kazickienė, Greenwich 30.00
A. Bliūdžius, Detroit20.00
J. Briedis, Bloomfield10.00
R. Vidžiūnienė, Valencia 30.00
A. Jucėnas, Centerville ..13.00
E. Damijonaitienė,
Riviera Beach20.00
J. Pupininkas,
St. Petersburg10.00
A. Švedienė, Cleveland .. 5.00
V. G. Bučmiais, Cleveland 15.00
B. Čepauskienė, Gulfport 15.00
M. Ambrose, Mt. Airy ..25.00
J. Velykis, Cleveland20.00
A. Zenkus, Webster20.00
J. Juzaitis, Riverhead ..100.00
V. Burneikienė, Hartford 50.00
M. Gruzdis, Bay Village 1.00
Ign. Anužis, Troy 3.00
Br. Dirmantienė, Chicago 13.00
L. Sabaliūnas,
Hot Springs 3.00
N. Von Kiparski,
Montville 3.00
M. Remienė, Westchester 5.00
V. Šilėnas, Euclid 8.00
M. Žitkus, Richmond Hts. 33.00
Z. Juškevičienė, Cicero .. 5.00
H. Janužis, Morgan Hill .. 1.00
J. Biliūnas, Mentor 6.00
L. Nagevičius, Parma 3.00
J. Jurkšaitis, Chicago .. 3.00
R. Tamoshunas, Webster 3.00
A. Andriūšis, Dorchester 13.00
E. Kereševičienė,
Miami Beach13.00
Vl. Šniolis, St. Petersburg 35.00
M. Barniškaitė, Euclid ..23.00
J. Paukštienė, Chicago .. 1.00
St. Dalius, Hamilton25.00
A. D. Ratkeliai,
Laguna Beach100.00
A. V. Ščiuka, Rochester 13.00
Ign. Verbyla, Clevelande,
a. a. Seseriai Uršulei
atminti auka Dirvai ..50.00
G. Meiliūnas, New York 25.00
J. Lenktaitis, Brooklyn .. 3.00
W. Hoffmanas, Oak Lawn 13.00
Vl. Skirgaila, Weston13.00
V. Urbonas, Chicago10.00
J. Seidys, Montrose 3.00
J. Augaitytė, Philadelphia 8.00
J. Kėsgailienė, Montreal,
a. a. Stepono Kėsgailos
10 m. mirties sukakties
proga atminimui100.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Mielai draugei

A. A.

KAZIMIERAI ŽIBIENEI

staiga ir netikėtai mirus, jos vyrą VLADĄ, sūnų ALGIRDĄ su šeima, dukrą RITĄ su šeima, seserį REGINĄ MIKAILIENĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

Valerija Šimkienė

Placida Balšaitytė

Mūsų Mielajam

A. A.

VYTAUTUI ŽUKAUSKUI

staiga ir netikėtai užbaigus tremties žemiškąją kelionę ir išėjus į amžinąją Tėvynę, gilaus skausmo ir liūdesio valandose likusius Jo mylimuosius: žmoną GRAŽINĄ, seserį HALINĄ TRAPIKIENĘ su šeima bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės šio didžiojo Netekimo išgyvenimais.

Birutė ir Vacys Dzenkauskai
Veronika ir Jurgis Janušaičiai
Vladė ir Gedeminas Lapėnai
Irena ir Antanas Sprindžiai
Marytė ir Stasys Šarauskai
Ona ir Kostas Žolynai

Florida

Mielam bičiuliui

A. + A.

VYTAUTUI ŽUKAUSKUI

staiga iškeliavusiam į amžinybę, jo žmoną mielą GRAŽINĄ, seserį HALINĄ TRAPIKIENĘ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius esančius giliame liūdesyje, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lilė ir Antanas Kašubai
Lelė ir Juozas Žvyniai
Irena Jakštienė
Antanas Diškėnas
Regina ir Jonas Juodikiai
Aleksandra ir Vincentas Gruzdziai
Ona Šiaudikienė

St. Petersburg, Florida

A. A.

BRONIUI NAINIUI

mirus, mielą draugę jo žmoną ELENĄ, sūnų ČESLOVĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Radvenių šeima

Los Angeles, Calif.

Mūsų bičiuliui, tauriam lietuviui, dipl. prekybininkui

A. A.

VYTAUTUI ŽUKAUSKUI

mirus, jo žmoną, seserį HALINĄ TRAPIKIENĘ ir kitus artimuosius užjaučiame ir netekimo skausmu dalinamės.

Vaclovas ir Vanda Mažeikai
Mečys ir Eleonora Valiukėnai